

HELENA BROSS

ANNA HANSEN

Kompassresan

Arbetsboken – Facit

INNEHÅLL

<i>Berätta om dig själv!</i>	2
<i>Världen stannar</i>	4
<i>Morfars hemlighet</i>	6
<i>Södermanland</i>	8
<i>Närke</i>	11
<i>Västergötland</i>	14
<i>Dalsland</i>	17
<i>Bohuslän</i>	20
<i>Göteborg</i>	23
<i>Halland</i>	26
<i>Skåne</i>	29
<i>Blekinge</i>	32
<i>Småland</i>	34
<i>Öland</i>	37
<i>Östergötland</i>	40
<i>Värmland</i>	42
<i>Dalarna</i>	45
<i>Härjedalen</i>	48
<i>Jämtland</i>	50
<i>Lappland</i>	53
<i>Norrbottnen</i>	58
<i>Västerbotten</i>	60
<i>Ångermanland</i>	63
<i>Medelpad</i>	66
<i>Hälsingland</i>	68
<i>Gästrikland</i>	71
<i>Västmanland</i>	73
<i>Uppland</i>	76
<i>Stockholm</i>	79
<i>Gotland</i>	82
<i>En gammal historia</i>	85
<i>Skrivuppgifter</i>	87

Berätta om dig själv!

Självporträtt

Förnamn: _____

Efternamn: _____

Jag fyller år: _____

Adress: _____

Telefonnummer: _____

Min skola heter: _____

Jag bor i landskapet: _____

Närmaste stad: _____

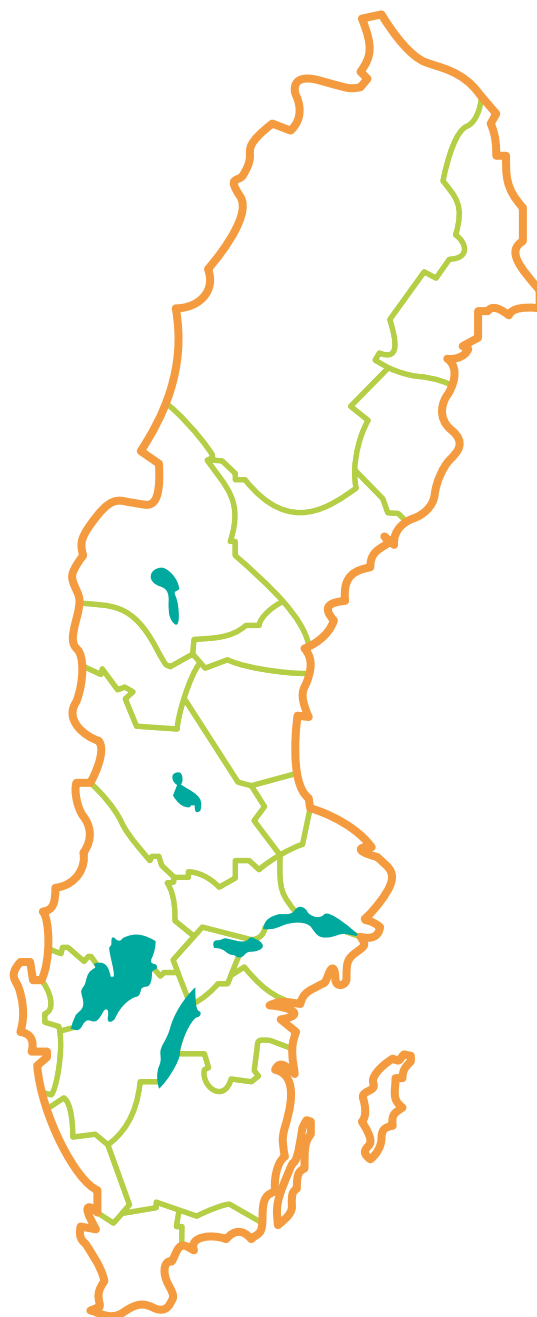
Närmaste sjö: _____

Plats jag tycker om: _____

Plats jag skulle vilja resa till: _____

Färglägg ditt landskap på kartan.

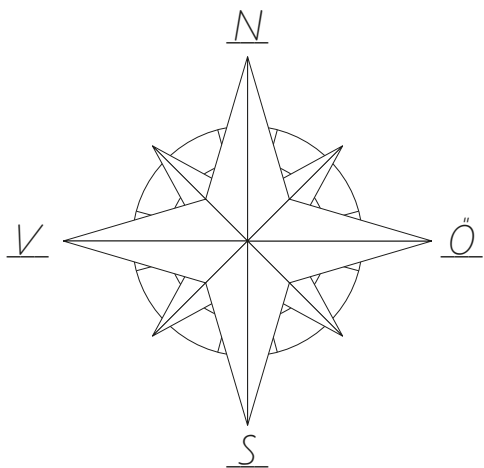
Sätt ett **x** där du bor.

HITTA SVERIGE PÅ KARTORNA

Färglägg Sverige.

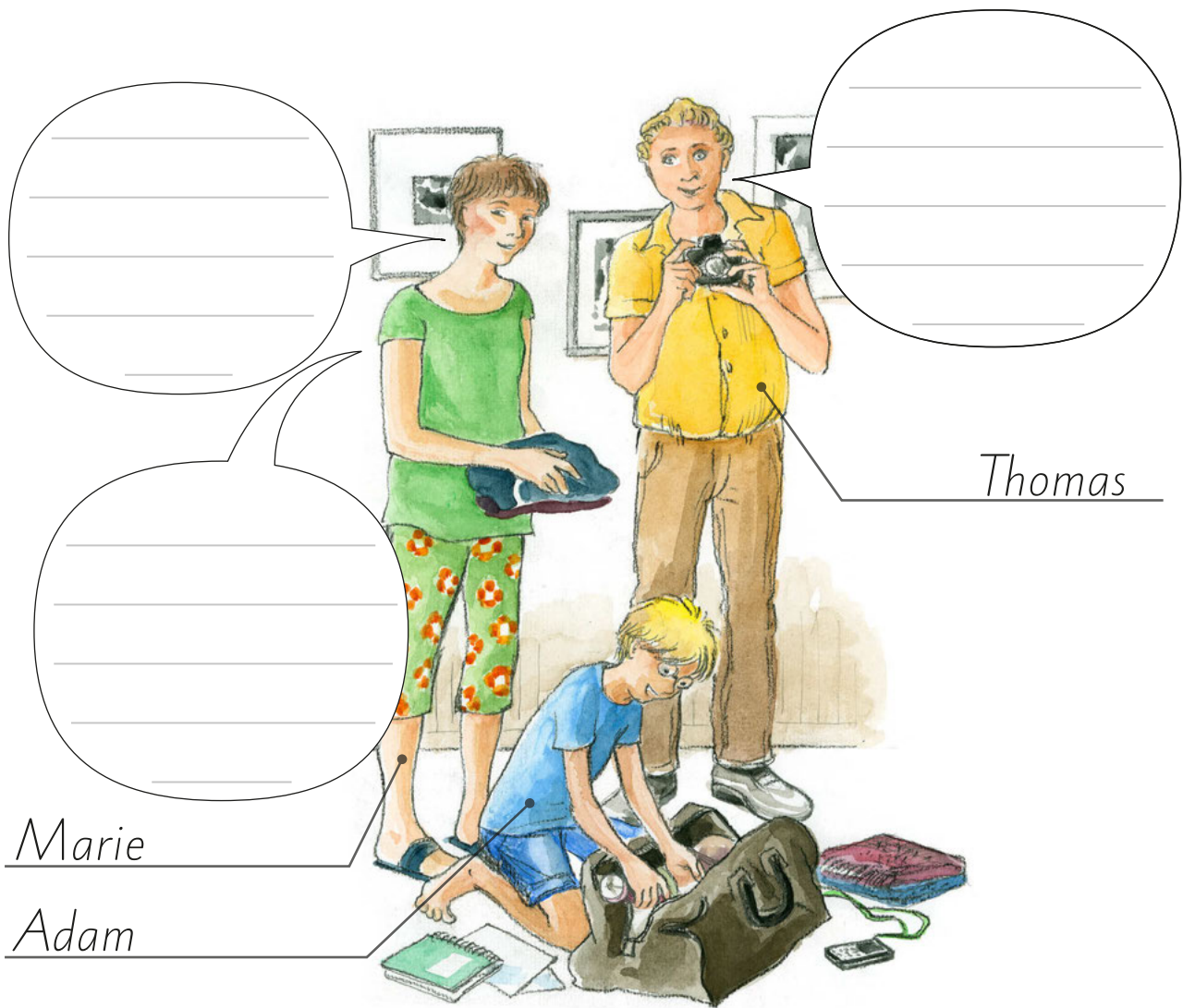
Måla kompassrosen
och sätt ut väderstrecken.

Titta på bokens framsida och diskutera med en kamrat.

Vad får bilden och titeln er att tänka på? _____

Världen stannar

Skriv vad personerna heter. Skriv i pratbubblorna något som du tror att de säger.

Vad fanns i husbilen? Ringa in.

sängar **fåtölj** **toa** **dusch** **badkar** **garderob** **kök** **vardagsrum** **tv** **balkong**

Varför planerade Adams familj att resa runt i Sverige?

Sätt kryss för det som stämmer.

- De skulle hälsa på alla sina släktingar.
- Familjen skulle åka runt och sälja kompasser.
- Pappa skulle delta i en fototävling.
- Mamma skulle delta i en orienteringstävling.
- De skulle hälsa på morfar.

Dra streck från frågan till rätt namn.

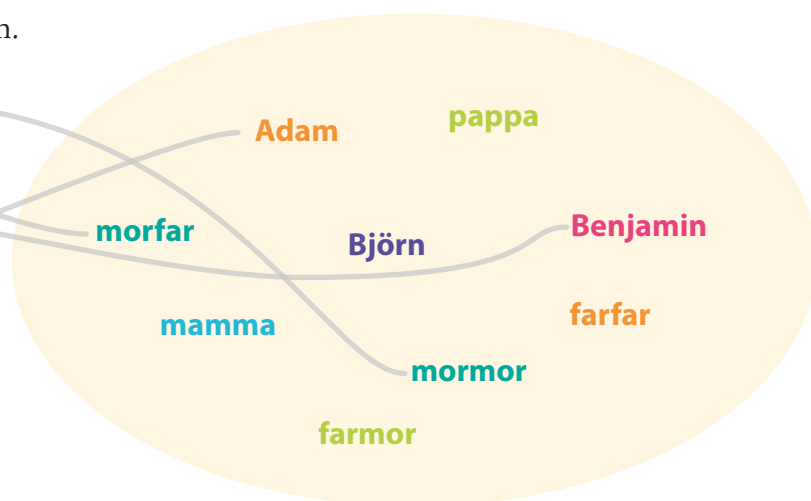
Vem var det som ringde?

Vem hade blivit sjuk?

Vad hette sjuksköterskan?

Vem fick ett paket?

Vem var Björn Hellmans dotter?

Rita det som låg i paketet.

Varför tror du att författaren har döpt kapitlet till *Världen stannar*?

Ge förslag på några andra kapitelnamn som du tycker passar.

Morfars hemlighet

”Mamma tystnade, bet sig i läppen och höll hårt i ratten.”

Hur tror du mamma kände sig när de satt i bilen?

Sätt kryss för det du tycker stämmer.

☐ Mamma var arg.	☐ Mamma var lycklig.
☐ Mamma var ledsen.	☐ Mamma var orolig.
☐ Mamma var glad.	☐ Mamma var trött.
☐ Mamma var besviken.	☐ Mamma var nervös.

Varför kände hon sig så?

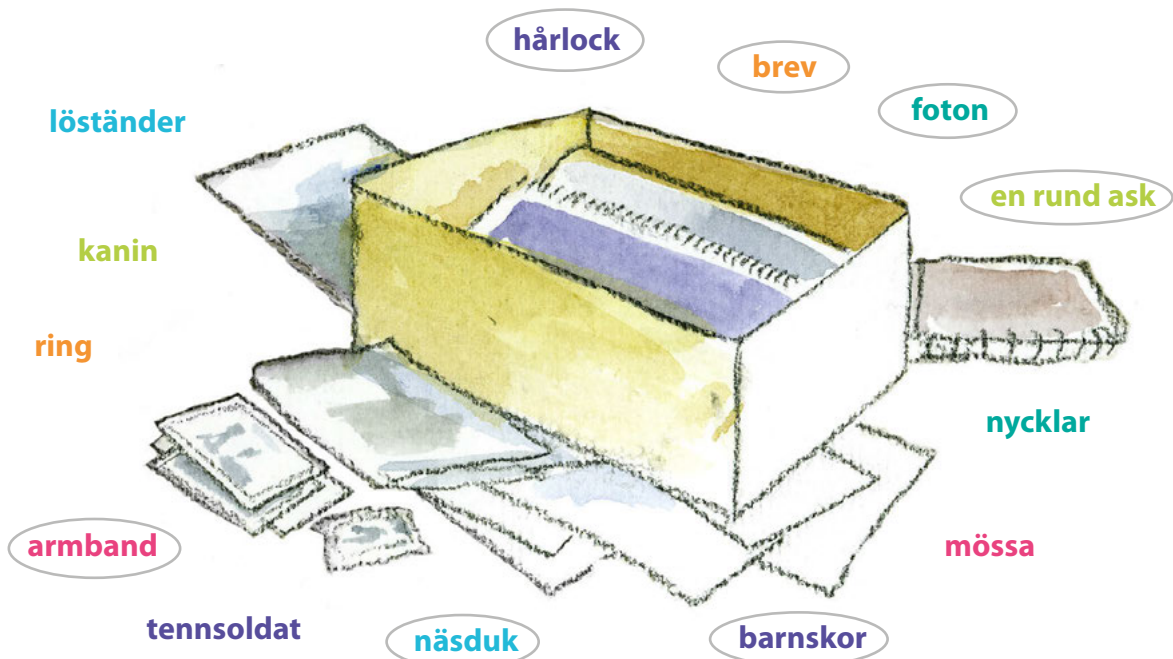
Varför ville Adam titta i morfars arbetsrum?

Adam försökte förstå vad morfar höll på med.

Adam hittade en låda i arbetsrummet.

Vad stod det på locket? Minnen

Ringa in det som fanns i lådan.

Sätt kryss för det som stämmer.

Vem var Gunnel Hellman?

- Adams mamma
- Adams farmor
- Adams morfar
- Adams gammelmormor

Varför snurrade kompassnålen runt, tror du?

- Kompassen var trasig.
- Kompassen var magisk.
- Så gör alla kompassnålar.
- Adam pillade på den.

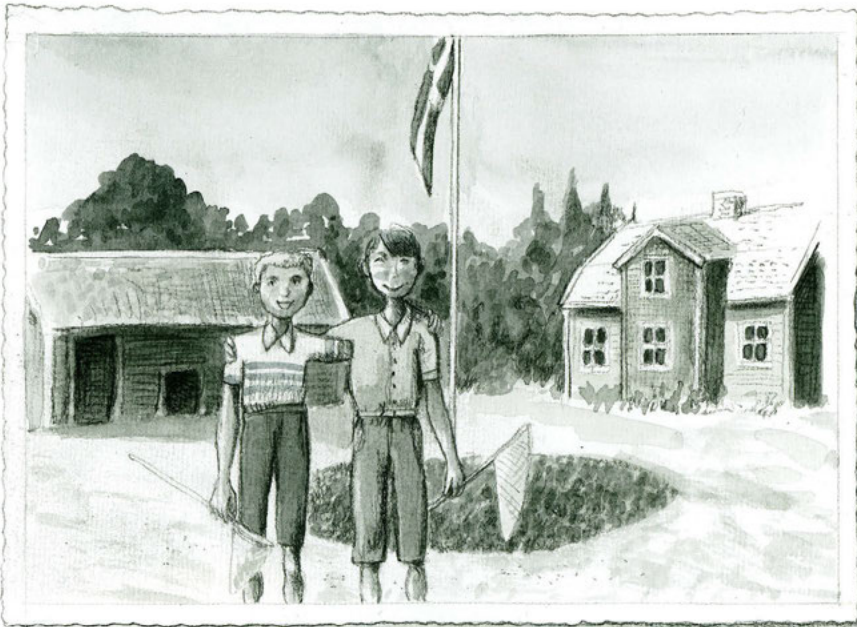
Vad gjorde mamma med fotona?

- Hon la dem i lådan.
- Hon la dem på bordet.
- Hon la dem i ett kuvert.
- Hon la dem i handväskan.

Vad betyder ordet sommarbarn i berättelsen?

- Ett barn som är fött på sommaren.
- Ett barns om gillar sommaren.
- Ett barn som bor hos en annan familj på sommaren.
- Ett barn som skriver vykort på sommaren.

Skriv en bildtext.

I slutet av kapitlet bestämde sig Adam för något. Vad tänkte han göra?

Adam skulle åka runt med pappa i Sverige och försöka hitta Gunnar.

Vad tyckte mamma om Adams plan?

Mamma tyckte att det var en bra idé.

X 2000 genom Södermanland

magnetisk

Zohra

mamma

bänk

rullväska

söt

centralen

biljett

perrong

kompass

Vad hände på Stockholms Central? Skriv och berätta. Använd orden runt bilden.

På sidan 23 står det: "Hennes hand snuddade vid hans och Adam kände hur hjärtat tog ett litet skutt." Vad tror du författaren menar med det?

Vad upptäckte de när de tittade i kartboken?

De upptäckte en lysande orange prick.

Mannen på tåget berättade om Nyköpings gästabud.

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

- 4 Erik och Valdemar gick och la sig mätta och glada.
3 Birger och hans fru tog emot dem med mat och dryck.
1 Birger bjöd sina bröder Erik och Valdemar till ett stort gästabud.
2 Bröderna kom fram till Nyköpings hus i yrande snö.
5 På morgonen kom soldater och släpade i väg dem till slottets fängelsehåla.

Varför låste Birger in sina bröder och kastade nyckeln i ån, tror du?

Vad hände sedan med Erik och Valdemar?

Erik och Valdemar dog i fängelsehålan.

ORDFLÄTA

Södermanlands landskapsblomma

N Ä C K R O S

Dit skulle Zohra

G Ö T E B O R G

Annat namn på Sörmland

S Ö D E R M A N L A N D

Dit skulle Adam

K A T R I N E H O L M

Bok som Adam fick

K A R T B O K

Den som kan läsa tankar

T A N K E L Ä S A R E

Zohra hade packat i en sådan

R U L L V Ä S K A

Vill konduktören se

B I L J E T T

Dras till magnet

J Ä R N

Ville Zohra gå till i Göteborg

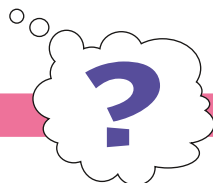
L I S E B E R G

Minnesbilden

Tänk ut något som får dig att minnas vad som hände i kapitlet om Södermanland.

Slå upp kartan på sidan 86 och rita din minnesbild i Södermanland.

Varje gång du ser den här symbolen ska du rita en ny minnesbild.

Fakta Södermanland

Vad heter landskapen runt sjön Mälaren?

1. Uppland
2. Västmanland
3. Södermanland

Vad kallas området runt sjön Mälaren? Mälardalen

Varför bor det så många människor runt Mälaren? Flera stora städer ligger runt Mälaren, där finns bra kommunikationer och jorden är bördig. Mälaren är en viktig transportled.

Sant eller falskt om Mälaren? Skriv S eller F efter meningarna.

Alla som bor vid Mälaren kan åka båt till jobbet. F

Det är bra kommunikationer mellan städerna vid Mälaren. S

Det finns vackra fjäll kring Mälaren. F

Där finns många arbetsplatser. S

Det finns många städer kring Mälaren. S

Jorden runt Mälaren är fin och bördig. S

Runt Mälaren finns många slott. S

Skriv och berätta om slottet på sidan 34 genom att svara på frågorna. Skriv hela meningar. Rita slottet i rutan.

Vad heter slottet? Gripsholms slott

Var ligger det? Mariefred

Vilken kung lät bygga det? Gustav Vasa

Varför är tornen runda? Kanonerna kunde riktas åt flera håll.

En kompis i Närke

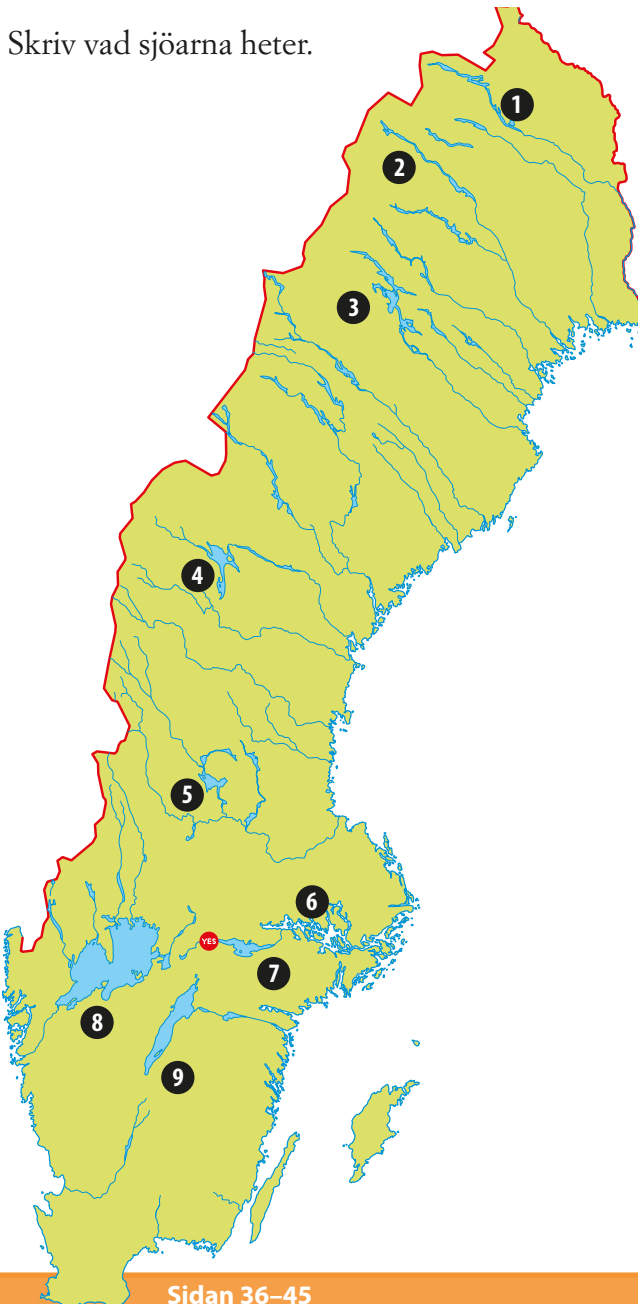
Var klev Adam av tåget? Katrineholm

I vilken sjö badade Adam? Hjälmaren

Hur såg bilden ut som Zohra skickade? Rita!

Vad tror du Adam svarade?

Skriv vad sjöarna heter.

1. Torne träsk
2. Stora Lulevattnet
3. Hornavan
4. Storsjön
5. Siljan
6. Mälaren
7. Hjälmaren
8. Vänern
9. Vättern

Rita en röd prick där Örebro ligger.

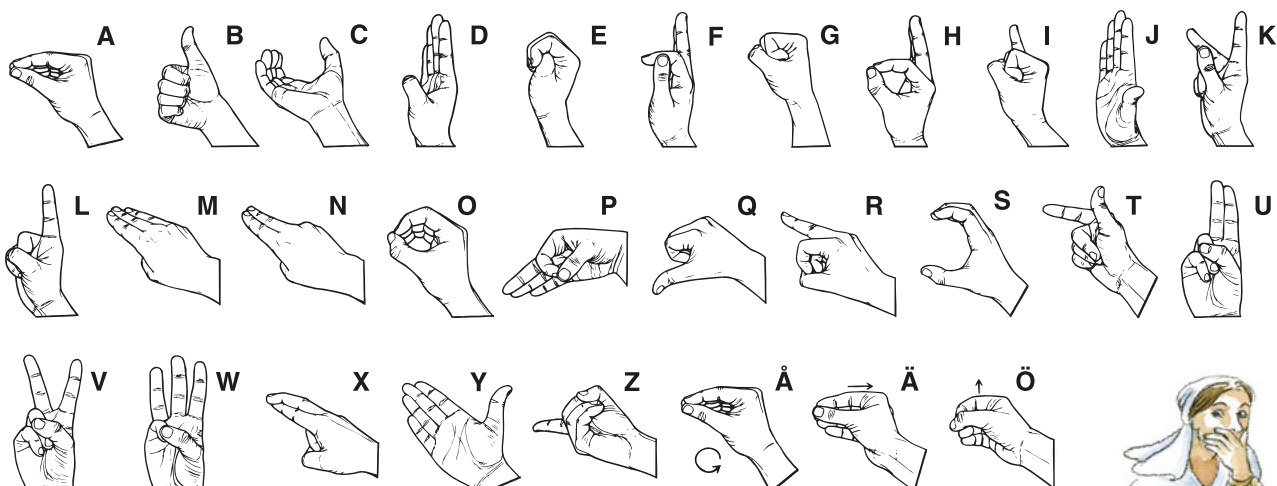
Varför hade Adam och Martin svårt att förstå varandra?

Martin var döv.

Vad var det för speciellt med Martins skola?

Birgittaskolan är en skola för döva.

Lär dig teckna ditt eget namn med handalfabetet. Lär dig en kompis namn.

Läs berättelsen om Lasse-Maja. Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

- 1 På 1800-talet fanns det en berömd tjuv som kallades Lasse-Maja.
- 4 När ingen var hemma tog Maja kassakistan och försvann.
- 3 Maja tog jobb som piga på rika gårdar.
- 2 Tjuven var en man som brukade klä ut sig till kvinna och kalla sig för Maja.
- 5 Till slut åkte Lasse-Maja fast och hamnade i fängelse i Örebro slott.

Vad betyder uttrycket ”Det var som att leta efter en nål i en höstack”?

Det är nästan omöjligt att hitta det man letar efter.

I det här kapitlet upptäcker Adam något märkligt med kartboken. Vad?

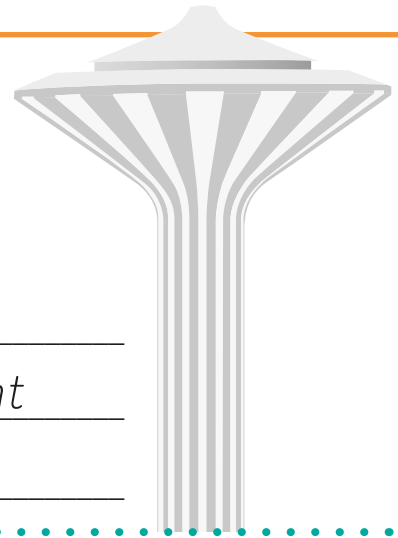
Pricken vid Nyköping hade försvunnit.

○○ Minnesbilden

Kommer du ihåg vad den här symbolen betyder? Gå vidare till sidan 86 och rita.

Fakta Närke

Berätta något om det speciella vattentornet i Örebro.

Vattentornet blev berömt för sitt
ovanliga utseende. Det finns ett likadant
torn i Riyadh i Saudiarabien.

Vilken blomma växer i Fagertärn?

röd näckros

Varför är den fridlyst?

Blomman är sällsynt.

Varför stack flickan kniven i sitt hjärta?

Rita blomman.

Flickan ville inte stiga ner i vattnet till Näcken.

Vad är en järnvägsknut? Vid en järnvägsknut möts flera olika
järnvägslinjer.

Vad händer på en rangerbangård? Skriv S för det som är sant och F för det som är falskt.

Passagerare stiger på tåget. F

Godsvagnar samlas där. S

Lok drar godsvagnarna till rätt spår. S

Turister samlas där för att titta på när tågen kopplas om. F

Bangårdsarbetarna arbetar med att koppla ihop vagnarna. S

Varför är tåg ett miljövänligt transportmedel om man jämför med lastbilar?

Godståg kan frakta mycket mer än en lastbil. Lok drivs
ofta med el och släpper därför inte ut avgaser.

Motorstopp i Västergötland

Varför kände Adam sig lurad? Adam trodde att de skulle åka raka vägen till Skara sommarland.

Varför ville pappa ta kort på gånggriften, tror du?

Kryssa för det som är fornlämningar.

☐ rostig konservburk	☒ runsten
☒ gånggrift	☐ den första tv-apparaten
☐ gammal bil	☒ skeppssättning
☐ gamla skolböcker	☒ gravhög
☒ hållristning	☒ husgrund från järnåldern
☐ kläder från 1960-talet	☐ rullstensås

”Bilen är helt död! ropar pappa.” Vad menade han med det?

Bilen startade inte.

Vad händer på bilden? Skriv och berätta.

Sant eller falskt om bondgården? Skriv S eller F efter meningarna.

Adam tyckte att traktorn verkade omodern. F

Gården hade 150 mjölkkor. S

Boningshuset var gult. S

Mikael och hans pappa hade likadana overaller och kepsar. F

Adam fick låna en overall och ett par stövlar. F

Adam fick låna en overall och ett par träskor. S

Korna stod i sina bås. F

Det fanns datorer i ladugården. S

En ko mjölkade ungefär 50 liter per dygn. F

Mjölken lagrades i en tank ute på gårdsplanen. F

Mjölk bilen kom varannan dag. S

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

boningshus •

stängsel •

kvigor •

juver •

foder •

kylrum •

spenar •

• hus där man bor

• mat till djuren

• kallt rum där mjölken förvaras

• staket

• unga kor som ännu inte fått någon kalv

Vad fick Adam och pappa med sig från gården? Adam och pappa fick
med sig en flaska med mjölk.

Fakta Västergötland

Mellan vilka stora sjöar i Västergötland går Göta kanal?

Vänern Vättern

Skriv tre meningar om tranor.

Förslag: Tranorna rastar vid Hornborgasjön på våren. Tranorna dansar sin parningsdans vid sjön. Flera hundra tranor kan dansa samtidigt.

Varför kallas Trollhättan för Trollywood?

Hollywood är den stora filmstaden i USA och Trollhättan är Sveriges filmstad.

Vilken är din favoritfilm? _____

Det behövs många medarbetare för att göra en film. Vad gör dessa personer?

Använd en ordlista och förklara orden.

regissör person som leder arbetet med filmen

maskör person som hjälper skådespelare med smink och peruker

statist person som har en liten roll i en film

fotograf person som fotograferar eller filmar

Skriv två frågor till texten om svenska bilar. Byt bok med en kamrat och svara på frågorna.

Fråga: _____

Svar: _____

Fråga: _____

Svar: _____

Klädsim i Dalsland

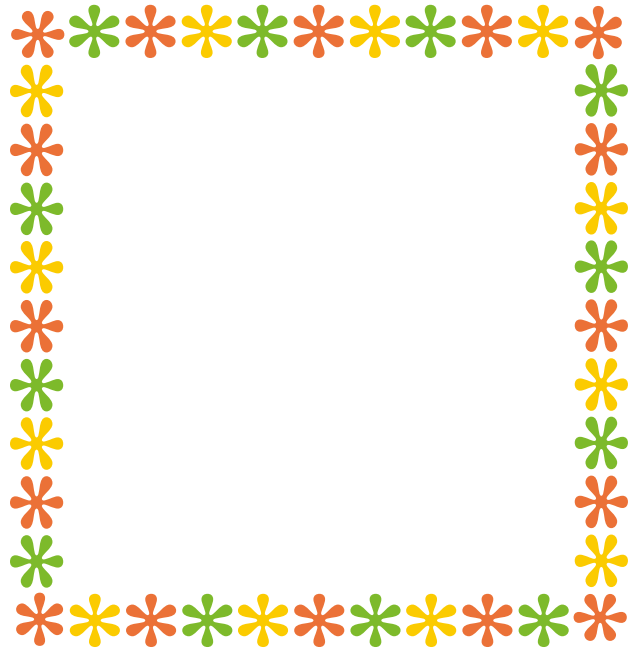
Läs sidan 60 en gång till. Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

- 4 Adam hoppade från bryggan.
2 Adam drömde om en flicka som han träffat på Skara sommarland.
3 – Vi stannar och badar, sa pappa och körde till en badplats vid Vänern.
1 Adam slumrade i bilen.
5 – Vad du stänker, sa flickan.

Vad hette flickan som Adam träffar?

Sigrid

Varför drömde Adam om henne, tror du?

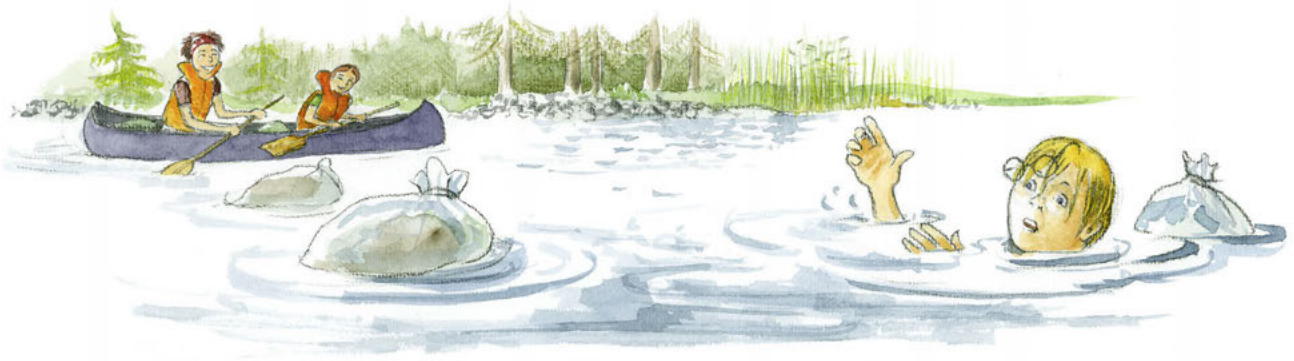
Rita flickan.

Vad hände allra första gången de träffades?

Kryssa för det som stämmer.

- Adam stänkte på Sigrid.
- Sigrid frågade om Adam ville följa med och paddla.
- Adam kladdade ner Sigrids tröja med glass.
- De körde radiobilar och Sigrid körde på Adam.

Hur kan man märka att Sigrid gärna ville bestämma? _____

Berätta vad som händer på bilden.

Förslag: Adam har vält med kanoten och packningen flyter runt honom.

Rita de fem godisbitarna som Adam fick av Sigrid.

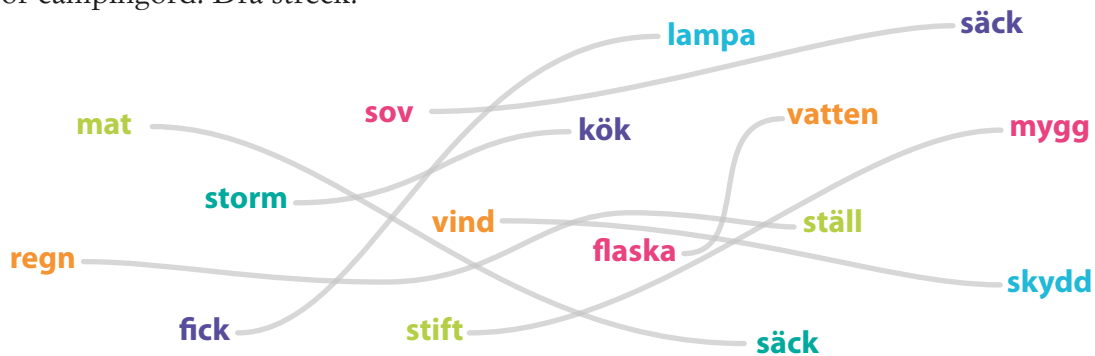
”Sigrid var så där rakt på hela tiden.” Vad tror du att författaren menar med det?

Förslag: Sigrid pratade mycket och ställde många frågor till Adam.

Varför var Adam inte säker på om han ville gå på Liseberg med Sigrid?

Adam hade tänkt gå på Liseberg med Zohra.

Gör campingord. Dra streck.

Fakta Dalsland

Dra streck så att meningarna blir rätt.

Skördare ...
Skotare ...
Lastbilar ...

... lastar upp stockar och kör ut dem till vägen.
... kör stockarna till sågverket.
... sågar ner träd och tar bort grenar och kvistar.

Se dig om i klassrummet och rita tre saker som är gjorda av trä.

Varför finns det en bild på en bok på uppslaget om Dalsland?

Böcker görs av papper som tillverkas av trä.

Gör tre frågor till texten om korpen.

Byt bok med en kamrat och svara på frågorna.

Fråga: _____

Svar: _____

Fråga: _____

Svar: _____

Fråga: _____

Svar: _____

Fiskekompisar i Bohuslän

Varför skulle Adam, pappa och Sigrid åka till Smögen? Kryssa för det som stämmer.

- Liseberg ligger där.
- Pappa ville fiska pigghaj.
- Pappa ville fotografera havet.
- De skulle simma med sälarna.

Skriv två meningar som berättar hur det såg ut när de for ut med fiskebåten.

Förslag: De såg röda granitklippor och gröna sänkor där det fanns hus och träd.

Skriv i pratbubblorna vad du tror att människorna på båten säger. Vad tror du att sälen tänker?

Varför kastade de ankar? Kryssa för det som stämmer.

- Ekolodet visade att det gick höga vågor.
- Ekolodet visade att det blåste för mycket.
- Ekolodet visade att det fanns fisk under båten.
- Ekolodet visade att det fanns sälar i närheten.

Rita en bild som beskriver Sigrids och Adams fiskelycka. Skriv en bildtext.
Tips: Titta på bilderna i boken!

Leta efter ord på sidorna 74–75 som beskriver hur någon säger något, till exempel:

– Hej, **ropade** skepparen. *Förslag:*

Skriv fyra sådana ord.

sa

viskade

hojtade

suckade

Skriv ord som du tycker passar på de tomma raderna.

– Jag kan inte fiska, _____ Sigrid.

– Jag har fått en haj, _____ Adam.

– Jag kräks, _____ pappa.

– Jag har fått napp, _____ Sigrid.

– Vilka söta sälar, _____ Sigrid.

– Är det någon som har ätit haj förut? _____ pappa.

Gissa vad en vägpirat är. *En vägpirat rånar bilar längs vägarna.*

Fakta Bohuslän

Vad kan man se på en hållristning? _____

Rita en egen hållristning.

Varför kan det vara svårt att upptäcka hållristningar?

Hållarna är ofta övervuxna och färgen har försvunnit.

Vad används olja till?

Förslag: Olja används för att göra bensin, plast och asfalt.

Varför måste vi hitta olika sätt att ersätta oljan?

Oljan kommer så småningom att ta slut.

Varför ligger många oljeraffinaderier vid kusten, tror du?

Från kusten kan oljan transporteras med fartyg.

Vad heter de två stora öarna i Bohuslän?

Orust Tjörn

Två tjejer i Göteborg

Kryssa för det som stämmer.

Varför tyckte inte Adam att det kändes så kul längre när han såg Zohra.

- Han tyckte att Sigrid var dum.
- Han hade fått magknip av allt godis.
- Han ville hellre vara med Zohra.
- Han mådde illa efter karusellen.

Vad gjorde Zohra när hon fick se Adam på Liseberg?

- Hon gav Adam en kram.
- Hon ropade hej.
- Hon vinkade lite.
- Hon hälsade på Sigrid.

Adam och Sigrid åkte med Kaninresan in i ett sagolandskap. Hur kan ett sådant se ut? Rita!

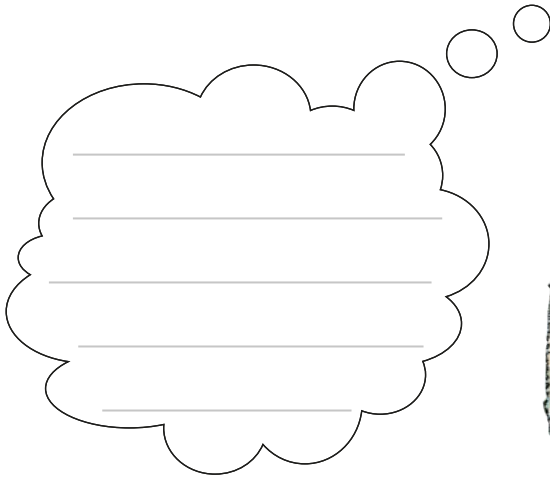
När Adam sagt hej då till Sigrid tyckte han att det kändes lite skönt med tystnaden. Varför?

Sigrid var en väldigt pratsam person.

Vad finns på Universum? svensk natur och stora akvarier

När Adam mötte Zohra visste han först inte vad han skulle säga.

Vad tror du att han ville säga egentligen?

”Jaså det här är Adam, sa Zohras mormor. Jag har hört talas om dig.”

Vad tror du Zohra hade berättat?

Varför var Adam orolig i slutet av kapitlet? Adam vill inte skiljas från Zohra när de just träffats igen.

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

åkband •	• avgift för att komma in
inträde •	• uteplats
växthus •	• smal
slank •	• biljett runt handleden
siluett •	• hus av glas
terrass •	• skuggbild

Fakta Göteborg

Sant eller falskt om Göteborg? Skriv S eller F efter meningarna.

Malmö är större än både Stockholm och Göteborg. F

Göteborg är Sveriges näst största stad. Bara Stockholm är större. S

Malmö är större än Göteborg. F

Fyll i rätt ord i texten.

Världens största fotbollsturnering för ungdomar spelas i Göteborg.

Turneringen heter Gothia cup. Matcherna spelas bland annat på den stora

fotbollsplanen Heden. Invigningen och avslutningen hålls på

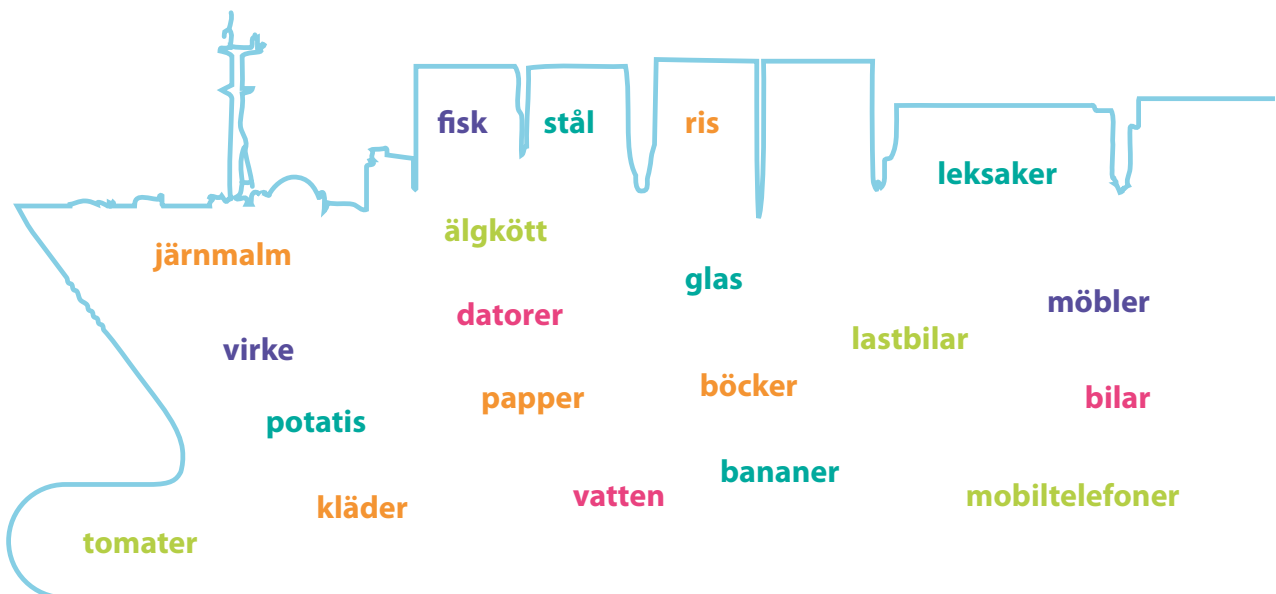
fotbollsarenan Ullevi.

Varifrån kommer lastfartygen på bilden? Köpenhamn/Danmark

Vilka varor tror du att Sverige köper från andra länder? Ringa in dem med rött.

Vilka varor säljer Sverige till andra länder? Ringa in dem med grönt.

Ibland kan det bli två ringar runt samma ord.

Vad gör en lots? En lots hjälper till att styra fartyget in i hamnen.

Fakta Halland

Fyll i rätt ord i texten.

Potatisen trivs i sandig jord.

Potatisen kommer från Sydamerika.

Den enda delen av potatis man kan äta är rotknölnarna.

Blasten är giftig.

Det är viktigt att förvara potatisen mörkt.

Ringa in de potatisrätter du gillar mest.

rösti

raggmunk

potatissoppa

pommes frites

potatiskroketter

kokt potatis

potatisklyftor

potatismos

chips

stekt potatis

potatiskaka

potatisgratäng

Sant eller falskt om kärnkraft? Skriv S eller F efter meningarna.

Avfall från kärnkraftverk kan vara farligt. S

I Sverige har vi kärnkraftverk, vattenkraftverk och vindkraftverk. S

Hälften av den svenska elen kommer från vindkraftverk. F

Alla svenska kärnkraftverk ligger vid insjöar. F

Det finns kärnkraftverk i Ringhals, Forsmark och Oskarshamn. S

En generator är en apparat som framställer elektrisk ström. S

Alla svenskar är positiva till kärnkraft. F

Alla svenskar är negativa till kärnkraft. F

Flygtur i Skåne

Varför hade Adam ont i magen på väg mot Malmö?

Han skulle snart skiljas från Zohra.

Vem var Leila? *Leila var Zohras kusin.*

Leilas pappa fick en idé. Vad tyckte han att Adams pappa skulle göra?

Förslag:

Du ska förstås fotografera bron!

Du kan fotografera den från luften!

Vad kunde Adam se när han tittade ner på Malmö?

Skriv fyra saker. *Förslag:*

tegeltak

järnvägsstationen

Pepparholmen

Turning Torso

Berätta vad som händer här.

Varför tyckte Zohra att Öresundsbron liknade en urtidsödda? Bron såg ut som
en lång smal kropp med taggar på.

Vad heter öarna vid Öresundsbron?

Saltholmen och Pepparholmen

Vad är det för speciellt med den ena ön?

Pepparholmen är en konstgjord ö.

Fyll i rätt ord i texten.

De höga pelarna som håller upp bron

kallas pyloner.

På pylonens topp finns en terrass.

Där får bara servicepersonal vara.

Båtarna passerar under bron i segelrännan.

På Pepparholm går vägen ner i en tunnel.

Skriv två meningar om Turning Torso.

Varför satt Adam och Zohra tysta i bilen?

Vad tror du Adam tänkte när han och Zohra skiljts åt?

Fakta Skåne

Vad heter Skånes landskapblomma?

prästkra

Skriv namnen på fyra städer i Skåne.

Förslag: Lund

Helsingborg

Landskrona

Kivik

Rita landskapsblomman.

Fyll i rätt ord i texten.

Skåne har en gång hört till *Danmark*. På den tiden var det lättare att färdas på vattnet än på land. Båtarna seglade snabbt över *Öresund*. Skåne blev svenskt år *1658*.

På markanden i Kivik visas varje år ett speciellt konstverk. Hur är det gjort?

Tavlan är gjord av äpplen.

Varför växer det så bra i Skåne? *Det växer bra i Skåne för att jorden är näringsrik och för att det är varmt.*

Dra streck så att meningarna blir rätt.

I Skåne ... *... kan man odla i sex månader.*
I norra Norrland ... *... kan man odla i åtta månader.*
I Mälardalen ... *... kan man odla i tre till fyra månader.*

Skriv några grödor som odlas i Skåne.

Förslag: potatis, sockerbetor, ärtor, raps, vete

En ledtråd i Blekinge

Hur hittade Adam och hans pappa hem till Axel?

Kompassen visade vägen hem till Axel.

Hur beskrivs Axel och hans fru?

*Axel var lång och smal
och hans fru var liten
och rund.*

Varför hade Axel och morfar blivit vänner?

*Varken Axel eller Björn hade någon pappa. De blev
retade båda två.*

Vad hände på Gåsefjärden år 1981?

*År 1981 fastnade en rysk u-båt på ett grund i
Gåsefjärden.*

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

örlogsbas •	• hög militär inom flottan
kommendörkapten •	• en bas för krigsfartyg
torpeder •	• kraftfulla bomber som får energi av en kärnreaktion
kärnvapen •	• självgående undervattensvapen

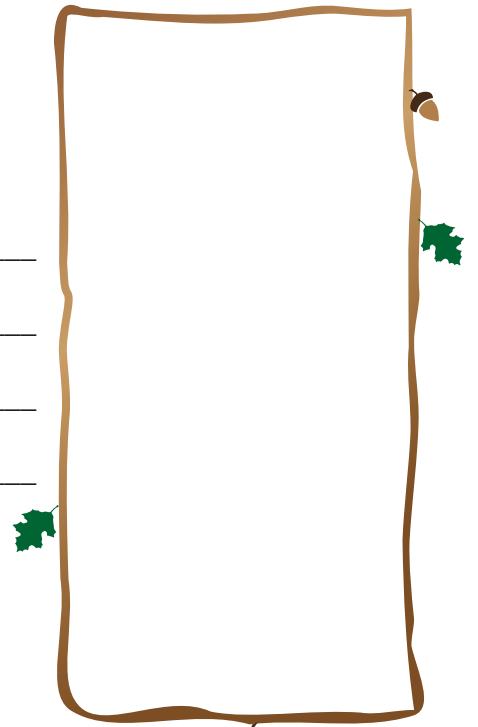
Vad var det för ledtråd som Adam fick av Axel?

Adam fick veta att gården där morfar varit hette Åby.

Fakta Blekinge

Skriv tre meningar om Ekoxen. Rita en ekoxe i naturlig storlek.

Varför är Mörrumsån ett populärt resmål?

Många vill fiska lax och havsöring i Mörrumsån.

Vad behöver man för att fiska lax i Mörrumsån?

vadarbyxor, spö, fluga

Ringa in det rätta ordet.

Gustav Dahlén uppfann en fyr som drevs med

kol **olja** **gas**

Daléns fyr lyste

på natten **på dagen** **både natt och dag**

Daléns fyr fick namnet

AGA-fyr **Utklippans fyr** **GPS-fyr**

Gustav Dahlén fick nobelpriset i

kemi **litteratur** **fysik**

Hur gjorde människorna på forntiden för att vägleda båtar?

De tände eldar uppe på bergen.

Vad gjorde fyrvaktaren?

Fyrvaktaren höll utkik och såg till att fyren inte slocknade.

Varför behövs inte fyrar på samma sätt nuförtiden?

Numera hittar båtar med hjälp av GPS och fyrarna är automatiska.

En hytta i Småland

Vad gjorde Adam när han satt vid datorn?

Adam sökte efter Åby gård på datorn.

Varför tänkte Adam att han "lurade sig själv"?

Adam trodde att han skulle hitta Åby gård.

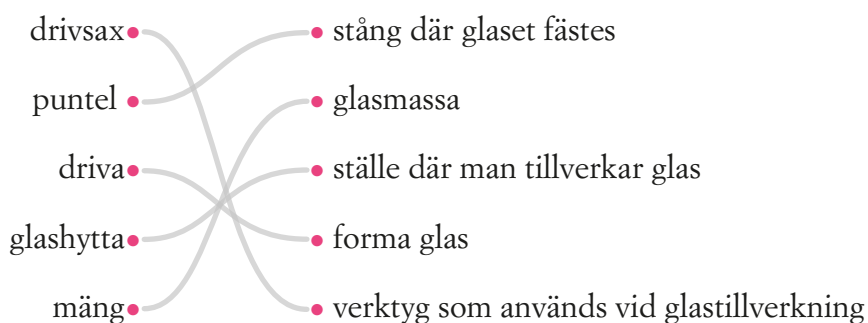
Vad gjorde pappa medan Adam satt vid datorn?

Pappa plockade tomflaskor vid stranden.

Pappa gav Leif en kasse med tomflaskor. Vad tyckte Adam om det?

Adam tyckte att pappa var pinsam.

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

Rita ett glasföremål som du skulle vilja tillverka.

Varför hade Leif startat en egen glashytta? Kryssa för det som stämmer.

- Han hade vunnit pengar och ville satsa dem i en glashytta.
- Han hade hittat en massa tomglas som han ville ta hand om.
- Han hade varit glasblåsare och sedan blivit arbetslös.
- Leif ville lära sina barn hur man arbetar med glas.

Varför snurrade Leif på flaskan när han arbetade?

- Flaskan blev varmare då.
- För att glaset skulle bli genomskinligt.
- Annars föll glaset ihop.
- För att det var roligt.

Varför kan man säga att Leifs glashytta var miljövänlig?

Leifs glashytta förbrukade inte lika mycket el som vanliga glashyttor.

Leif berättade vad glas är gjort av. Ringa in det som man använder för att göra glasmassa.

kalk sand kol järn pottaska koppar soda zink salpeter

Glas är ett viktigt material. Gör en lista på saker som tillverkas av glas.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Fakta Småland

På faktasidorna får du läsa om två berömda smålänningar. Vad heter de?

Ingvar Kamprad och Carl von Linné

Vad är IKEA en förkortning av?

I *ngvar*

K *amprad*

E *lmtaryd*

A *gunnaryd*

Var föddes Carl von Linné?

Linné föddes i Råshult i Småland.

Carl hade ett stort intresse under hela livet. Vad var det?

Hans stora intresse var växter och djur.

Carl von Linné gav namn åt Smålands landskapsblomma. Vad heter den?

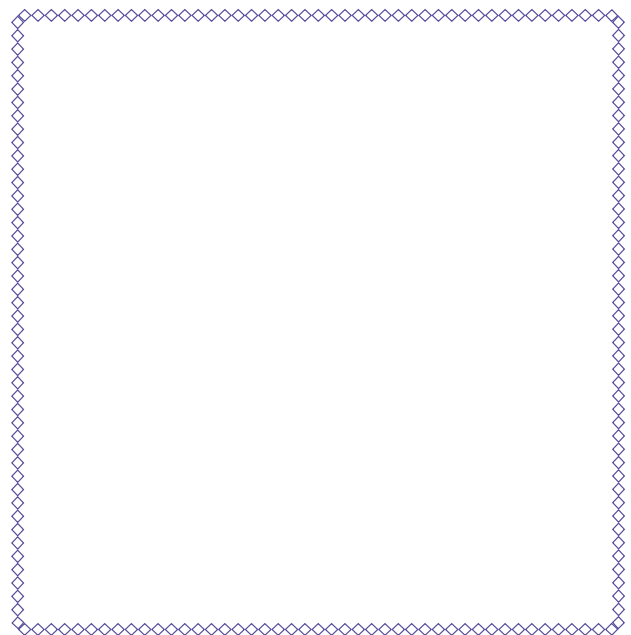
Linnea

Varför kallas en del av Småland för Glasriket?

*Förr fanns det många
glasbruk i Småland.*

Vad gör männen på bilden på sidan 133?

*Männen på bilden
rengör glasugnen.*

Rita landskapsblomman.

En ruin på Öland

Hur kände sig Adam när de kom till Öland?

Adam kände sig sur och badsugen.

Vad gjorde Viktoria och Hanna inne i borgen?

Viktoria och Hanna spanade efter en tjuv.

Varför tyckte Adam att flickorna hade väldigt livlig fantasi, tror du?

Beskriv den misstänkte mannen.

Förslag: Mannen hade vita shorts och blå keps.

Han såg ut som en turist. Hans ögon for hit och dit.

Varför lånade Adam pappas digitalkamera?

Adam tog kort på tjuven med digitalkameran.

Vad gjorde tjuven inne i borgen?

Tjuven gömde stöldgodset inne i borgen.

Hur gick det till när tjuven blev fångad?

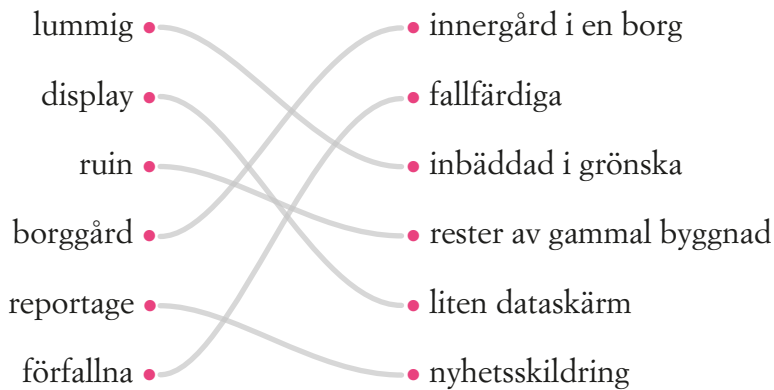
En kvinna satte krokben för tjuven och flera män höll fast honom.

Vad tror du hände med tjuven sedan?

"Du är skyldig mig 20 spänn!" Vem sa så? pappa

Varför sa han det? Dagen hade blivit bättre än Adam trott.

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

"Jag har fått världens jobb, jublade pappa." Vad skulle han göra?

Pappa skulle få fotografera vargar på Kolmården.

Varför skulle Adam kanske inte få följa med?

Adam var för liten för att få följa med in.

Hur såg de två bilderna ut som avslöjade tjuven? Rita.

Fakta Öland

Hur ser det ut på Stora Alvaret?

*På Stora Alvaret växer inga träd
utan bara buskar och blommor.*

Vad är det för speciellt med Ölandssolvändan?

*Ölandssolvändan växer ingen annan stans
än på södra Öland.*

Varför var Eketorps fornborg en viktig plats förr?

*Människor sökte skydd i Eketorps
fornborg förr i tiden.*

Hur används Eketorps fornborg i dag?

I dag är Eketorps fornborg ett museum.

Hur använde människor vindens kraft förr?

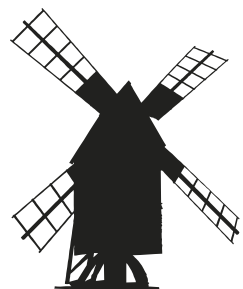
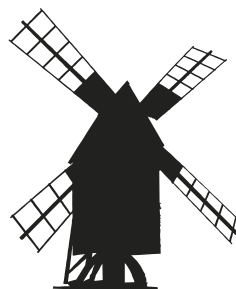
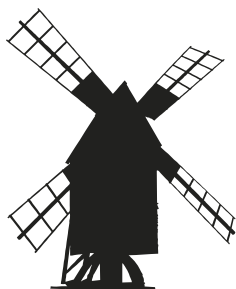
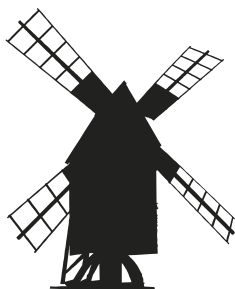
Vinden användes för att driva segelfartyg och väderkvarnar.

Hur använder vi vindkraft nu?

Nu kan vindens kraft ge elektrisk energi.

Vad menas med att vindkraften är en ren och förnybar energikälla?

*Vindkraft ger inget farligt avfall och den kan
aldrig ta slut.*

Vargar i Östergötland

Det kanske vore skönast att slippa följa med in till vargarna, tänkte Adam.

Varför tänkte han så, tror du?

Varför var vargarna tama?

Vargarna hade vuxit upp bland människor.

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

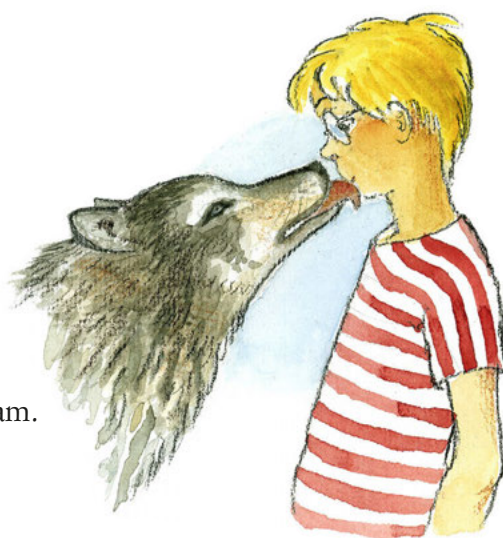
4 Adam böjde sig ner.

1 De fem vargarna närmande sig.

5 Vargen slickade Adam i ansiktet.

3 – Han vill hälsa, sa Jonas.

2 En av vargarna kom fram och hoppade upp på Adam.

Hur gick det till då Torsten blev av med sitt block?

En varg nappade åt sig blocket ur Torstens ficka och sprang i väg.

Varför fick vargarna bara mat tre gånger i veckan?

I naturen lyckas vargarna inte hitta mat varje dag.

En varghane i flocken var *dominant*. Vad betyder det?

Den dominante varghanen är den som bestämde i flocken.

Fakta Östergötland

Förr i tiden var människor rädda för att färdas genom den stora skogen Kolmården. Varför? Kryssa för det som stämmer.

- Det fanns lösa tigrar där.
- Där växte många farliga växer.
- Vägen gick längs ett stup.
- Det fanns rövare där.
- Det var svårt att hitta i skogen.

Skriv om Göta Kanal. Använd orden i rutan.

Ringa in det som tillverkas på Saab Aerospace.

bilar båtar datorer **flygplan** helikoptrar

Fyll i rätt ord i texten.

På SMHI i arbetar många meteorologer.

De gör väderprognoser som talar om för oss

hur vädret ska bli. De använder satellitbilder

där de kan se hur molnen rör sig. På SMHI arbetar också

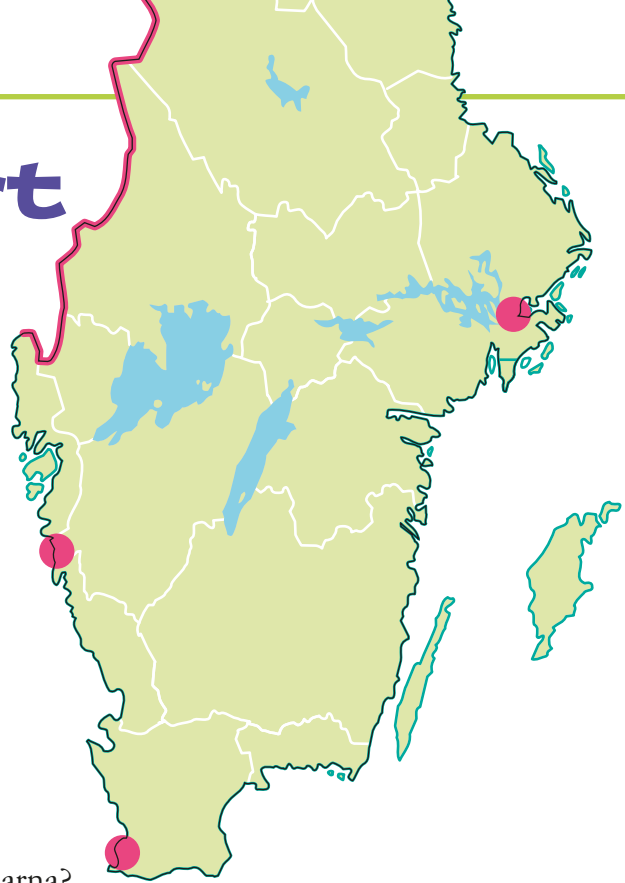
hydrologer. De kontrollerar

vattenståndet i sjöar och vattendrag.

De varnar om det är på väg att bli översvämning.

Ett märkligt hus i Värmland

Läs på sidan 154 om hur Adam och pappa reste.
Rita in deras resrutt på kartan.

Varför tror du att Selma Lagerlöf finns på 20-lapparna?

Läs sidorna 155–156 en gång till. Numrera meningarna i rätt ordning från 1–8.

- 1 Nils Holgerssons föräldrar gick till kyrkan.
- 4 Nils märkte att han förstod djurens språk.
- 8 Gåsen flög i väg med Nils på ryggen.
- 6 En flock vildgäss flög förbi på väg norrut.
- 5 Djuren tyckte att det var rätt åt honom att han var pytteliten.
- 7 Nils kastade sig om halsen på ett av tamgässen.
- 2 När Nils var ensam hemma fångade han en tomte i en håv.
- 3 Tomten förvandlade Nils till en pyssling.

”Det är du som är den där gåsen som får för sig att ge sig i väg.” Vem sa så?

Adam

Varför sa han så?

Adams och pappas resa liknade Nils Holgerssons resa.

Vad tyckte Adam om att gå på guidad tur?

Adam tyckte att det var tråkigt.

Varför gick Adam tillbaka till biblioteket?

Adam fick ett telefonsamtal.

”Visst är det så att du är ute på en lång resa?” Vem sa så?

Vad fick Adam veta om Selma Lagerlöf? Skriv tre meningar.

Använd de här orden:

Mårbacka nobelpris författare

Varför blev Lovisa förtvivlad?

*Lovisa trodde att det var hennes fel
att äktenskapet blev olyckligt.*

Varför finns det påfåglar på Mårbacka?

*Selma Lagerlöf hade blivit botad från sin
förlamning då hon såg påfåglar.*

Varför undrade Adam om han höll på att bli galen? *Adam visste inte vad han
hade sett och vem som pratat med honom.*

Fakta Värmland

Vid vilken sjö ligger Karlstad? Vänern

Vilken stor älv rinner genom Värmland? Klarälven

Skriv tre meningar om knäckebröd.

Fyll i rätt ord i texten.

Vargar lever tillsammans i familjegrupper. Honan får 5–6 ungar i en kull. Hela vargfamiljen hjälps åt att ta hand om ungarna i boet som kallas lya.

Vargfamiljen jagar tillsammans. De vanligaste bytesdjuren är älg, ren och rådjur.

Vargarna försvarar sitt område som kallas revir.

Många människor är rädda för vargar.

Förr i tiden vågade man inte ens säga ordet varg.

I stället kallades vargen för

den gråe,

gråben

eller tasse.

rådjur

ren

den gråe

kull

vargar

revir

lya

tasse

familjegrupper

bytesdjuren

gråben

älg

En hemsk historia i Dalarna

Vad är Stora Stöten?

Stora Stöten är ett stort hål i marken, ett dagbrott.

Varför var besökarna tvugna att ha hjälm och regncape på sig?

Det kunde rasa stenar i gruvan och det droppade vatten från väggarna.

Varför fick man inte vissla i gruvan?

Gruvfrun gillade inte att man visslade i gruvan.

Varför var Falu koppargruva viktig på 1600-talet?

Malmen gjorde Sverige rikt på 1600-talet.

Varför gjordes repen i gruvhissen av oxhud?

Repen gjordes av oxhud för vanliga rep höll inte.

Vad gjorde de av allt oxköttet?

Av oxköttet gjordes bland annat korv.

Så här bröt man malm på 1600-talet.

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

4 Arbetarna hackade loss bitar av berget.

1 På kvällen tändes eldar nere i gruvan.

5 Gruvdrängarna bar i väg stenarna till gruvhissen.

2 När arbetarna kom på morgonen var det varmt och rökigt i gruvan.

3 Arbetarna hällde vatten på berget för att det skulle spricka.

Gruvarbetarna var svarta i ansiktet och deras ögonbryn var bortbrända.
Varför såg de ut så? Kryssa för det som stämmer.

- De tvättade sig aldrig.
- De ville skrämman folk.
- De bar brinnande bloss i munnen för att se när de arbetade.
- De var i gruvan på natten när man eldade där.

Varför ville många ha det tunga arbetet i gruvan?

- Det var fint att vara gruvarbetare.
- De tjänade mycket pengar.
- Det var så roligt i gruvan.
- Det var bättre att jobba i gruvan än att gå ut i kriget som soldat.

Varför blev Margreta Olsdotter så förskräckt när hon såg den döde mannen?

Margareta Olsdotter kände igen sin fästman som försvunnit för 40 år sedan.

Varför kallades Mats Israelsson för Fet-Mats?

Mats Israelsson var stor och stark.

Hur dog Fet-Mats? *Mats hade råkat ut för ett ras i gruvan.*

Berättelsen om Fet-Mats är en sann historia. Vad tänker du när du läser om honom?
Diskutera med en kamrat.

Fakta Dalarna

Fyll i rätt ord i texten.

Dalahästen blev känd utanför Sverige under den stora världsutställningen i New York år 1939.

Utanför den svenska paviljongen hade man ställt upp en jättestor dalahäst. Människor kom och tittade på den konstiga hästen.

Många köpte små dalahästar och tog med sig hem.

På så sätt blev dalahästen en symbol för Sverige.

Vad kallas den stora skidtävlingen som hålls i Dalarna varje år?

Vasaloppet

Mellan vilka orter går den? Sälen och Mora

Vem har fått ge namn åt tävlingen? Gustav Vasa

Sant eller falskt om Carl Larsson? Skriv S eller F efter meningarna.

Carl Larssons fru hette Karin. S

De träffades i Dalarna. F

Carl ritade barnens kläder. F

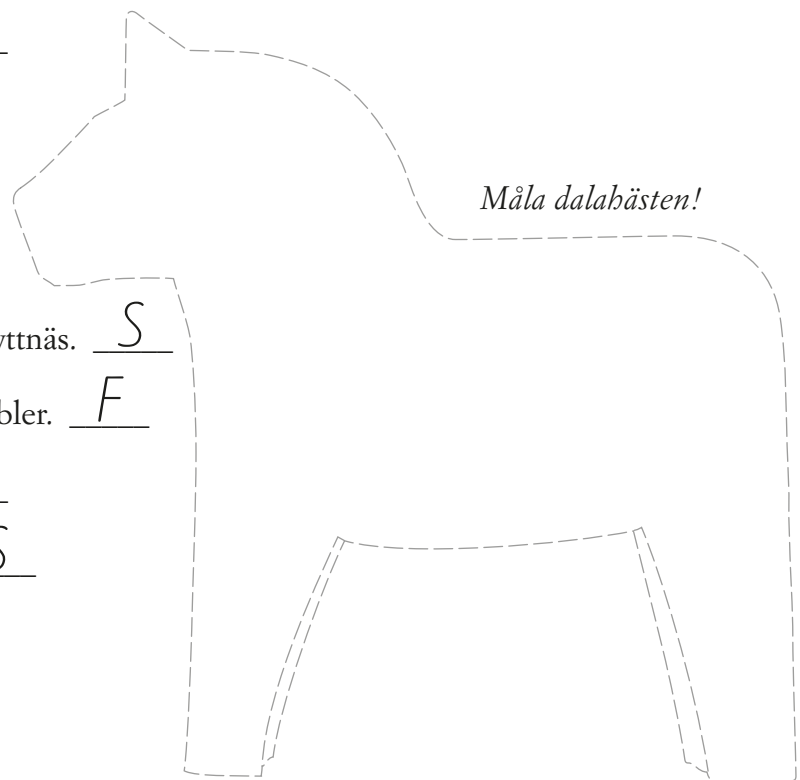
Carl målade av sin familj. S

Deras hus i Sundborn kallas Lilla Hyttånäs. S

Carl och Karin tyckte om mörka möbler. F

Carl och Karin hade åtta barn. S

Deras hus har blivit ett museum. S

Björnfrossa i Härjedalen

Varför kallas Härjedalen för Sveriges tak? _____

Det finns många fjäll i Härjedalen.

På sidan 178 står det: "Pappa såg verkligen snopen ut och Adam kände sig liten dum".
Varför kände de sig så, tror du?

Skriv tre meningar om myskoxar.

Vad händer på bilden? Skriv och berätta.

Vad betyder björnfrossa?

*Björnfrossa innebär att man skakar av rädsla
när man möter en björn.*

Fakta Härjedalen

Vilka landskap gränsar Härjedalen till?

Jämtland

Medelpad

Hälsingland

Dalarna

Vad är det som är speciellt med Helagsfjället?

Helagsfjället är det högsta fjället söder om polcirkeln.

Där finns Sveriges sydligaste glaciär.

Läs om Härjulf. Numrera meningarna i rätt ordning från 1–6.

5 Helga och Härjulf flydde till en öde dal.

1 Härjulf bodde i Norge men blev osams med den norske kungen.

6 Härjulf och Helga fick flera barn.

3 I Sverige träffades Härjulf och Helga, och de blev kära.

4 Den svenske kungen ville inte att Härjulf skulle gifta sig med Helga.

2 Härjulf flyttade till Sverige.

Skriv björnmeningar. Använd orden i rutan.

utrotad

april

ide

ungar

rädda

allätare

fettlager

Ett odjur i Jämtland

Vad gjorde pappa på morgonen när Adam vaknade?

Adams pappa satt framför datorn.

Vilka ord på dialekt känner du till?

Vilken dialekt är det?

Hur såg odjuret ut som kom upp ur grytan? Rita.

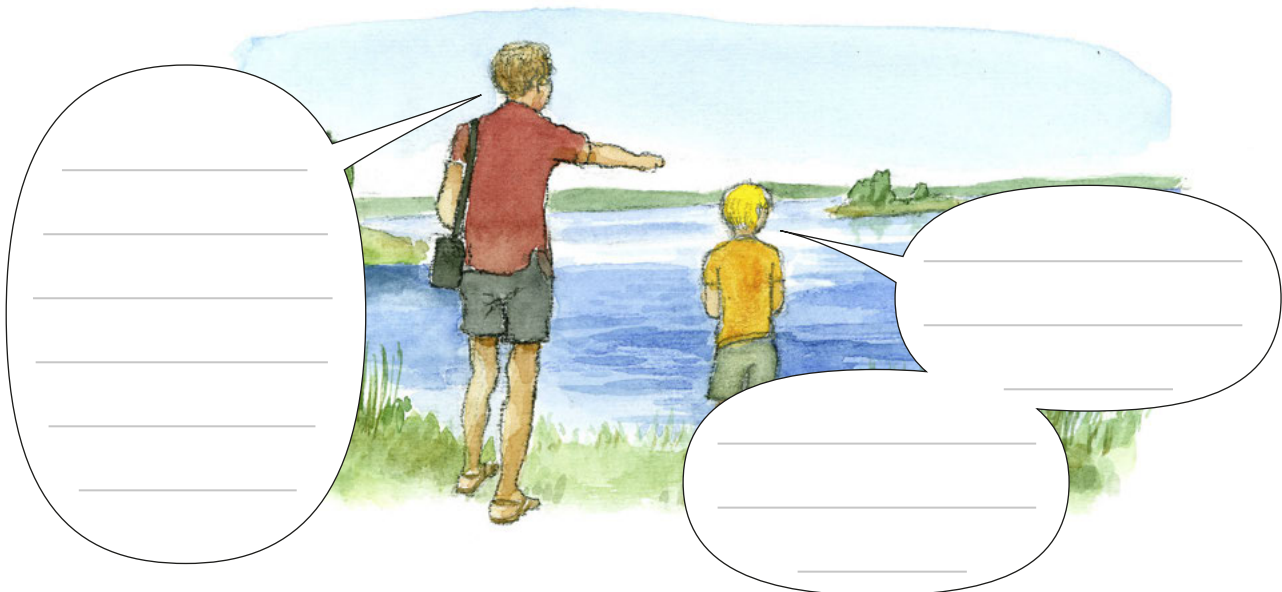
Hur gjorde folk förr i tiden för att försöka fånga odjuret? Kryssa för det som stämmer.

- De försökte skjuta odjuret med pillbåge.
- De la ut nät i sjön för att odjuret skulle fastna.
- De la ut döda grisar för att locka upp odjuret på land.
- De försökte förtrolla odjuret.

Finns Storsjöodjuret eller inte? Varför tror du så?

”Jag vet inte om jag vågar bada här. Man blir väl biten i tån av odjuret om man försöker.”

Vem sa så? Adam

Vad tror du Adam och pappa pratade om? Skriv i pratbubblorna.

Varför hade killen hamnat i sjön? _____

Killen testade en gammal kanot som läckte.

Vad gjorde Adam och pappa för att hjälpa honom?

Skriv S eller F efter meningarna.

De paddlade ut i en kanot. F

De tog en roddbåt på stranden och rodde ut. S

De lyfte upp killen i båten. F

De slängde ut en livboj som killen tog tag i. S

De bogserade killen till stranden. S

Adam lånade ut sin badrock. F

Pappa lånade ut sin badrock. S

Pappa bjöd på kaffe. F

De rodde killen hem. F

De gav killen skjuts i husbilen. S

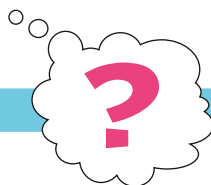
Hur långt kan du simma?

Har du tagit något
simmärke?

Ja Nej

Har du provat att liv-
rädda?

Ja Nej

Fakta Jämtland

Ett av djuren i det jämtländska landskapsvapnet är en falk. Vilka är de andra två?

De andra djuren är en älg och en hund.

Vad heter den stora ön som ligger i Storsjön? *Frösön*

Skriv fakta om Tännforsen.

Fallhöjd: *38 meter*

Fallets bredd: *60 meter*

Vattenflöde i maj-juni: *400 kubikmeter*

Vad innebär det att Tännforsen är ett orört vattenfall? Kryssa för det som stämmer.

- Vattnet är giftigt och man får inte bada där.
- Vattnet är fruset året om och rör sig aldrig.
- Vattnet flödar fritt för det finns inget vattenkraftverk i älven.
- Inga människor får gå fram till fallet.

I texten om Åre finns många siffror. Använd siffrorna och skriv tre meningar om Åre.

Vad kan man göra i Åre på sommaren?

På sommaren kan man fiska, vandra, paddla, åka forsränning och skärmflyga.

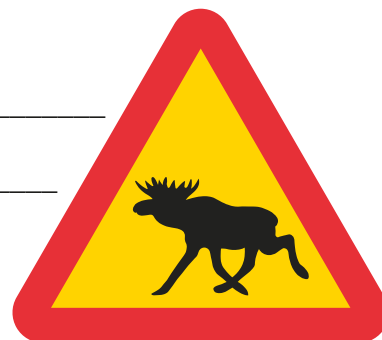
Varför kallas älgen för skogens konung, tror du?

Hur vet vi att människor jagade älg i Jämtland redan på stenåldern?

Det finns hållristningar i Jämtland som visar älgjakt.

Vad betyder skylten, tror du?

Varning för älg

Upp och ner i Lappland

Kapitlet har tre underrubriker. Vilka är de?

Raketer på Esrange

Ner i gruvan

Vattenkraft i Porjus

Vilken hjälp kan du ha av underrubriker?

Varför trodde inte pappa att Åby gård låg i Lappland?

Pappa trodde inte att man skickade barn

så långt bort förr i tiden.

Läs sidan 200–201 igen. Vad undersöker man med hjälp av raketerna och ballongerna som skickas upp från Esrange? Skriv minst tre saker.

Med raketer undersöker de atmosfären, tyngdlöshet

och norrsken. Med ballongernas instrument kan man

mäta ozonlagret och kolla växthuseffekten.

Varför ska vi vara rädda om atmosfären?

Atmosfären skyddar jorden mot strålning från

rymden.

Vad är rymdturism?

Rymdturism är rymdresor för privatpersoner.

Varför tyckte Adam att renen verkade ensam?

Adam trodde att den kommit

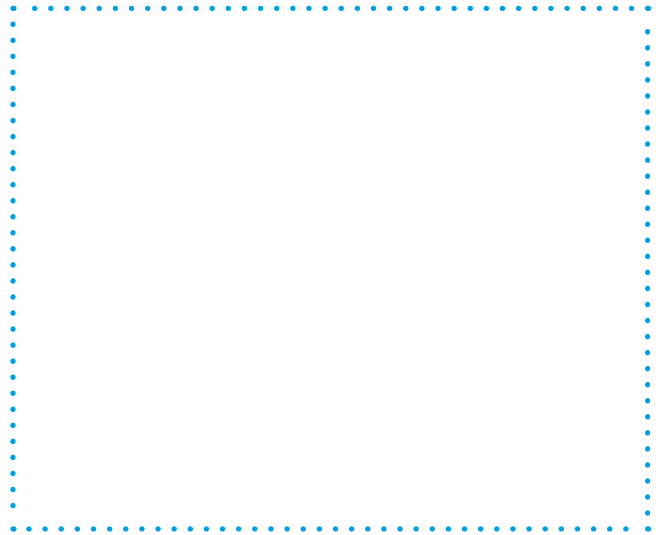
vilse och tappat bort sin flock.

”Det blir årets bild!” sa Johanna.
Varför sa hon så?

Rita bilden.

Varför heter hotellet i Kiruna Ferrum?

Ferrum betyder järn.

På sidan 204 står det ”Ingen gruva. Ingen stad.” Vad menas med det, tror du?

Om gruvan läggs ner kommer staden att dö.

Varför stod det ”Welcome to the underworld” på bussen?

Bussen skulle ta dem ner i underjorden.

Varför är en snedbana? *En snedbana är en väg nere i gruvan.*

Varför gjorde gruvarbetarna när någon kört för fort och krockat med väggen i gruvan?

De skrev personens namn på väggen.

Så här går malmbrytning till.

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

5 Lastmaskinerna kör ut malmen ur gångarna.

3 Hålen fylls med sprängmedel.

4 På natten smäller det.

1 Man gör en tunnel rakt in i malmkroppen.

2 Man borrar i tunnelns tak för att få loss malmen.

Vad gjorde Adam när Lasse skulle ta med dem till museet?

Han gick i väg ensam för att leta efter den riktiga gruvan.

Varför ville Adam inte ropa på hjälp i gruvan?

Adam visste att Gruvfrun inte tyckte om oljud.

Varför fanns det vägar och vägskyltar mitt inne i skogen?

*Harsprångets samhälle hade legat i skogen.
När kraftverksbygget var färdigt revs eller flyttades husen.*

Vem var Karl Hansson? Kryssa för det som stämmer.

Karl Hansson var ...

- en av arbetarna som byggde husen i Harsprångets samhälle.
- en av arbetarna som byggde Porjus kraftverkstation.
- en av arbetarna som byggde järnvägen mellan Luleå och Narvik.

Karl och de andra arbetarna ...

- bar järnvägsräls på ryggen långa sträckor.
- använde arbetshästar för att ta sig fram i skogen.
- gick genom väglöst land och bar cement på ryggen.

Vi vet hur Karl levde för att ...

- det har gjorts film om hans liv.
- en journalist intervjuade honom.
- han skrev och berättade om sitt liv.

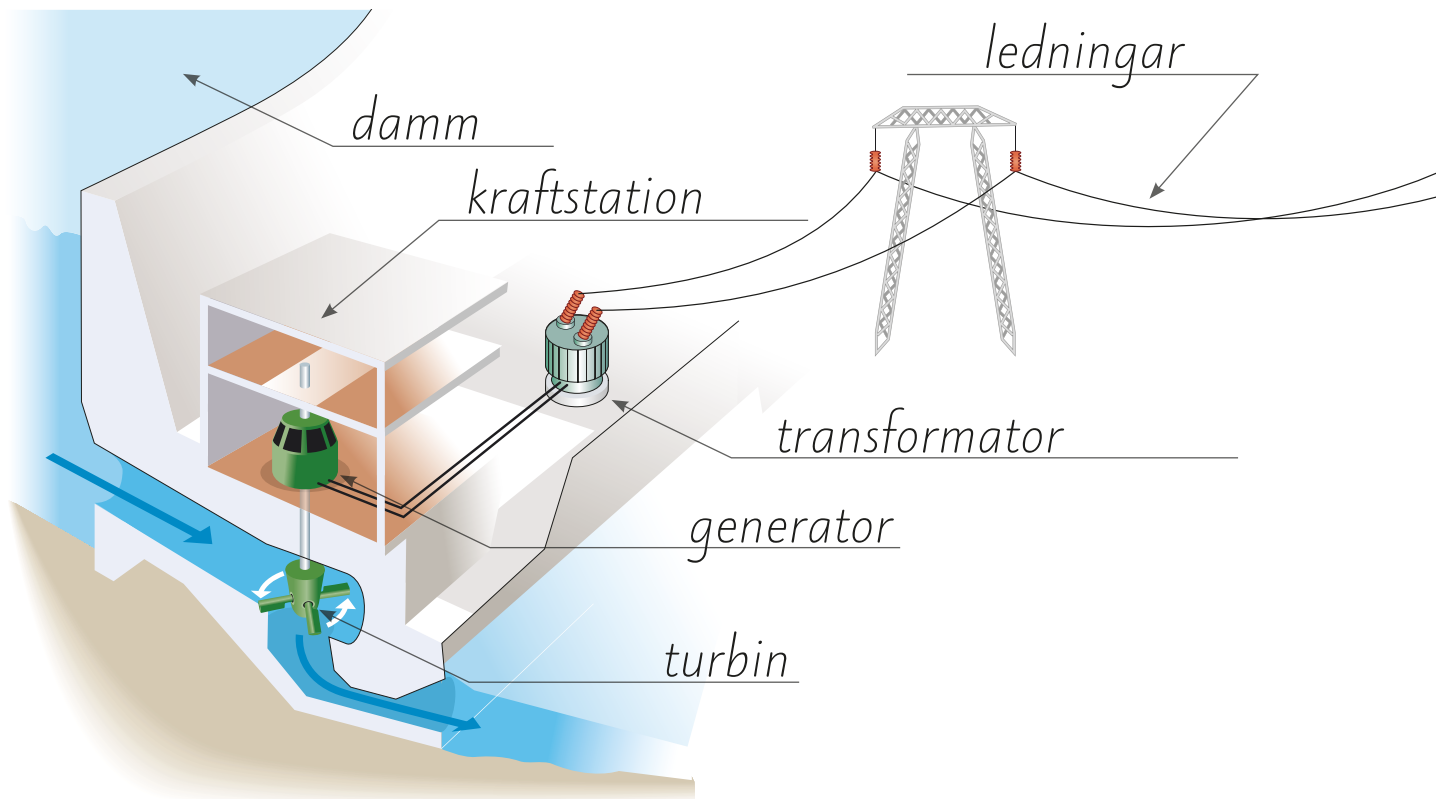

Fakta Lappland

SÅ FUNGERAR ETT VATTENKRAFTVERK

Vattnet samlas i en **damm**. Vid dammen ligger en byggnad som kallas **kraftstation**. Vattnet leds genom en tunnel ner till en **turbin**, som fungerar som ett stort vattenhjul. När turbinerna snurrar skapas elektrisk ström i en **generator** i kraftstationen. Från **transformatorn** leds strömmen vidare ut i **ledning**ar.

Skriv orden med fet stil på rätt plats.

Fyll i rätt ord i texten.

Kebnekaise har två toppar. Det är Sydtoppen som är högst.

På Sydtoppen ligger en glaciär. Varmare klimat gör att glaciären minskar i storlek. Från Kebnekaises topp kan man vid klart väder se en elftedel av Sveriges yta.

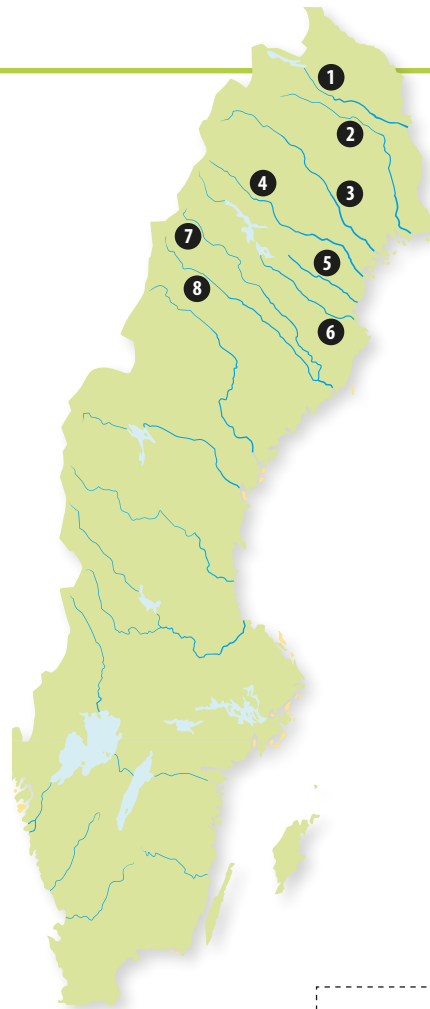
Vad betyder LKAB? _____

Loussavaara-Kiirunavaara Aktiebolag

Vad heter Sveriges största guldgruva? Björkdalsgruvan

Vad heter Lapplands älvar?

1. Torne älv
2. Kalix älv
3. Lule älv
4. Pite älv
5. Byske älv
6. Skellefte älv
7. Vindelälven
8. Ume älv

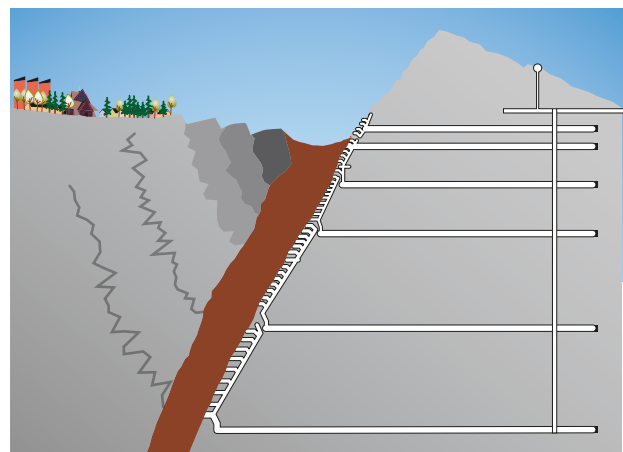

Skriv om hotellet i Jukkasjärvi. Använd orden i rutan.

- ishotell
- iskalla
- iskyrka
- isskulpturer
- isblock

Förklara varför Kiruna måste flyttas.

Malkroppen går
in under Kiruna.
Malmbrytningen gör att
berget försvagas. Det blir
sprickor i marken och då
kan berget rasa.

En het dag i Norrbotten

Vilken stad var Adam och pappa på väg till nu? Luleå

Hur märkte de att de passerade polcirkeln? _____

De såg en skylt som det stod polcirkeln på.

Varför var det lätt att hitta till järnverket?

De såg ett högt torn och höga skorstenar.

Vad händer i stålverket?

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–4.

3 Värmen stiger till 2 200 grader och järnet smälter.

4 Det flytande järnet fylls i torpedovagnar.

1 Järn och koks blandas i masugnen.

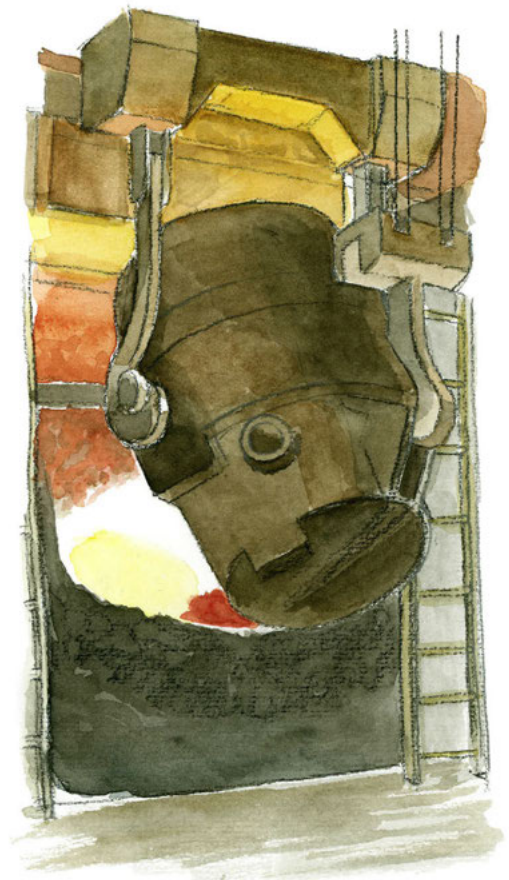
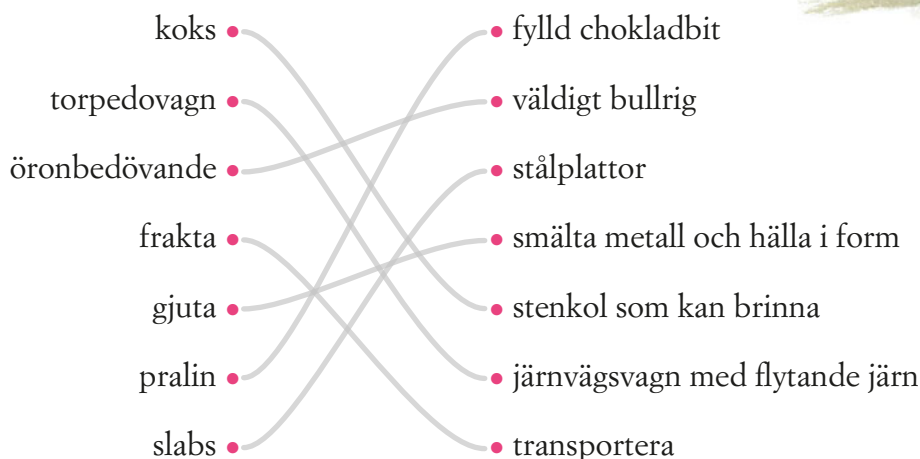
2 Het luft blåser in i masugnen.

Vad menade Börje när han sa att de "kryddade" järnet?

Kryssa för det som stämmer.

- Järnet blandades med salt.
- Järnet blandades med metall.
- Järnet blandades med sand.

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

Fakta Norrbotten

Skriv namnen på Norrbottens fyra stora älvar från norr till söder.

1. Torne älv
2. Kalix älv
3. Lule älv
4. Pite älv

Vad kallas den varma havsström som gör det möjligt att odla i norra Sverige?

Golfströmmen

Varför kan det vara svårt att sova under sommarnätterna i Norrbotten?

På sommaren är det ljust på natten.

Beskriv vinterdagarna i Norrbotten. Under vinterdagarna är det mörkt.

Solen går aldrig upp.

Vad kallas området kring Torne älv? Tornedalen

Vilka är Sveriges fem minoritetsspråk? Ringa in dem.

ryska **romani** engelska **jiddisch** **samiska** **meänkieli** skånska finska

Dra streck så att meningarna blir rätt.

Landskapet förändras ...	... kan laxen ta sig upp i älven.
Man bygger en damm ...	... ren och förnybar energikälla.
I laxtrappan ...	... när man bygger ett vattenkraftverk.
När turbinen snurrar ...	... för att kunna spara vatten.
Vattenkraften är en ...	... alstras elektrisk ström i generatorm.

I vilka älvar får man inte bygga vattenkraftverk?

Vindelälven, Torne älv, Kalix älv och Pite älv

Vad brukar man kalla dessa älvar?

Nationalälvar

Nya vänner i Västerbotten

Vilka träffade pappa och Adam på tåget?

Adam träffar Marja-Lisa och Markus.

Varför började de prata med varandra?

Pappa blev nyfiken på bilderna de tittade på.

Kryssa för det som stämmer.

- Flickan och pojken berättade att de åkte skoter upp på fjället.
- Flickan och pojken berättade att de åkte tåg upp på fjället.
- Flickan och pojken berättade att de åkte helikopter upp på fjället.

- Flickans familj var renägare.
- Pojkens familj var renägare.
- Både flickans och pojkens familj var renägare.

- Markus kunde prata samiska bra.
- Markus förstod samiska.
- Markus förstod inte samiska.

- Kalvarna märks på våren.
- Kalvarna märks på sommaren.
- Kalvarna märks på hösten.

- Kalvarna märks för att de inte ska springa bort.
- Kalvarna märks för att man ska veta vems kalv det är.
- Kalvarna märks för att det är en tradition.

Varför finns det många samer som inte kan prata samiska?

*Många samer kan inte samiska för att deras
föräldrar inte pratat samiska med dem. Förr fick
samerna inte prata samiska i skolan.*

Vad är en kolt? En kolt är samernas traditionella dräkt.

När använder samerna kolt? _____

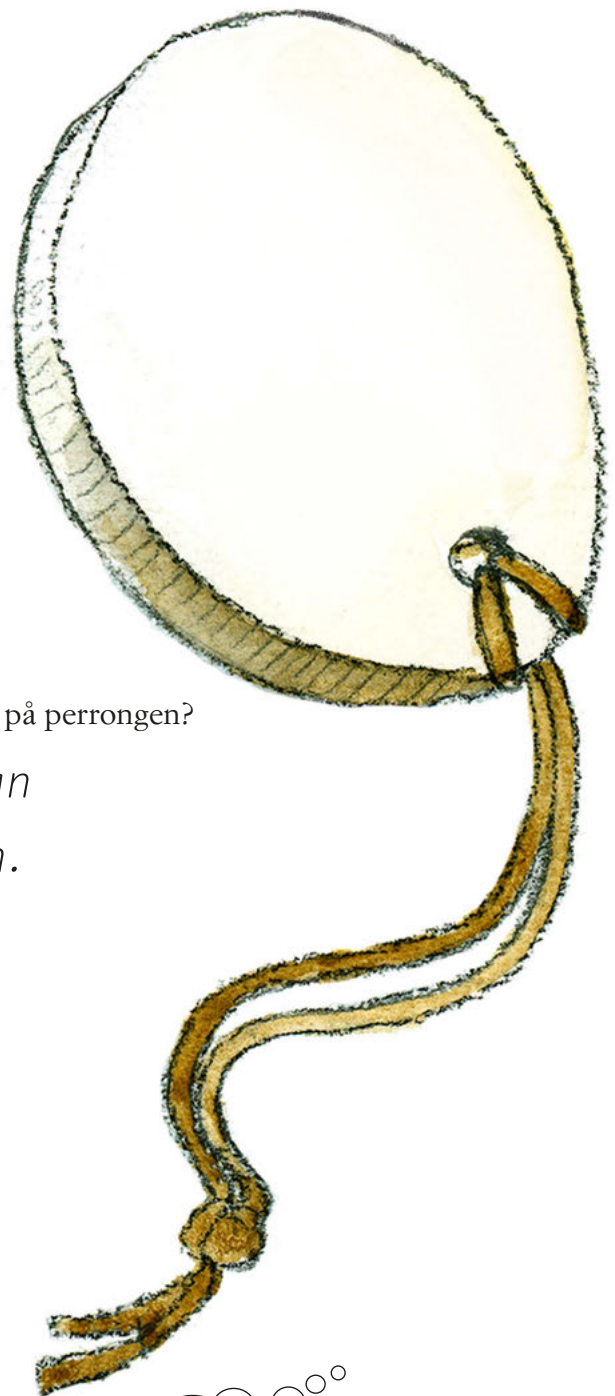
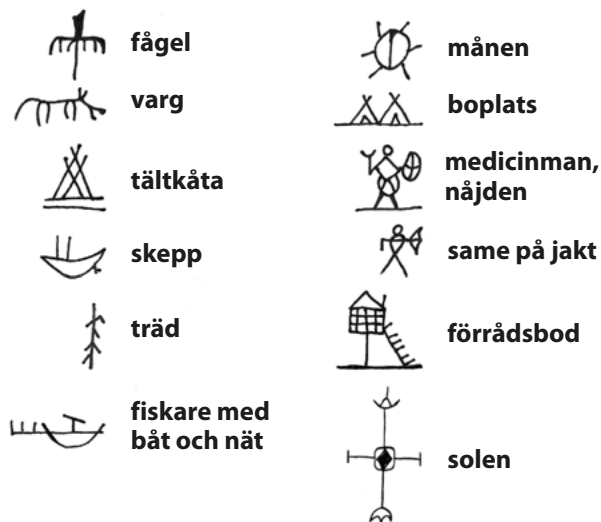
Kolten används vid festliga tillfällen.

Skriv "Jag heter" på nordsamiska. Mu namma lea

Vilka tre samiska dialekter finns det i Sverige?

nordsamiska, sydsamiska och lulesamiska

Rita samiska tecken på nyckelbrickan.

Hur kände sig Adam när han träffade sin mamma på perrongen?

Adam blev varm inuti när han såg sin mamma på perrongen.

Vad skulle Adam kolla när de kom till bilen?

Han ville hitta kartboken och kompassen.

Vad berättade mamma om morfar?

Morfar hade blivit bättre och fått komma till en rehabiliteringsavdelning.

Fakta Västerbotten

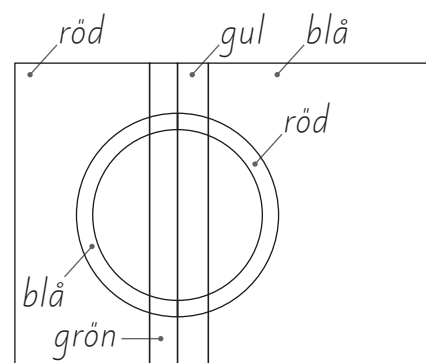
Varför planterades det så många björkar i Umeå?

Björkarna skulle hindra elden från att sprida sig till husen i staden.

SAMEKRYSS

6.

	R																		
2.	H	E	L	I	K	O	P	T	E	R									
	N																		
	Ä		1.						4.										
	G		S						S										
	A		A		8.				K					9.					
	U	R	S	P	R	U	N	G	O					B					10.
3.	E			M					S					A					O
				I					L					Z					L
									A					U					T
									N										
5.	S	K	O	T	E	R			D										
									E										
7.	F	J	Ä	L	L	E	T												

Färglägg flaggan.

1. Samernas land
2. Fordon i luften
3. Kallas människor som först levde i ett område
4. Där är renarna på vintern
5. Motorfordon på snö

6. 4 500 samer är ...
7. Där är renarna på sommaren
8. Fjäll på samiska (s. 238)
9. Ren på samiska (s. 238)
10. Samernas traditionella dräkt

Surströmming och häxor i Ångermanland

Åt vilket väderstreck åkte familjen när de lämnade Umeå?
Ringa in rätt väderstreck.

söder

norr

öster

väster

Vad hette familjemedlemmarna i familjen som de besökte?

Patrik, Carina och Kalle

Vad gjorde Adam och Kalle när de träffades? *Adam och Kalle gick och badade.*

Varför kallas kusten i Ångermanland för Höga kusten, tror du?

Kusten har höga klippor.

Vad hette fyren som de såg under båtturen?

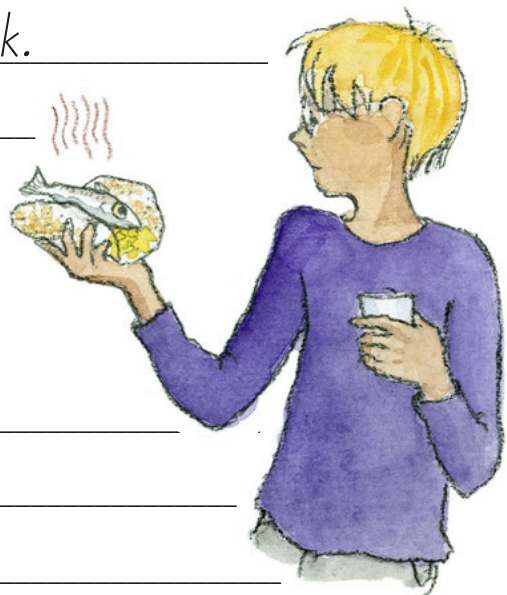
Högbondens fyr

Varför tror du att Adam tittade misstänksamt på surströmmingsburken?

Beskriv hur Patrik gjorde en surströmmingssmörgås.

Han rensade fisken. Sedan gjorde han en tunnbrödmacka med potatis och lök.

Överst la han små bitar av surströmming.

Surströmming är typiskt svenskt.

Vilka andra svenska maträtter känner du till?

Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

Sant eller falskt? Skriv S eller F efter meningarna.

Carinas pappa höll på med släktforskning. S

Carinas släkt var från Sollefteå i Ångermanland. F

På 1600-talet trodde folk på häxor. S

Prästerna läste en bok som hette Hammarhäxan. F

Människorna trodde att djävulen och häxorna hade fester på Blåkulla. S

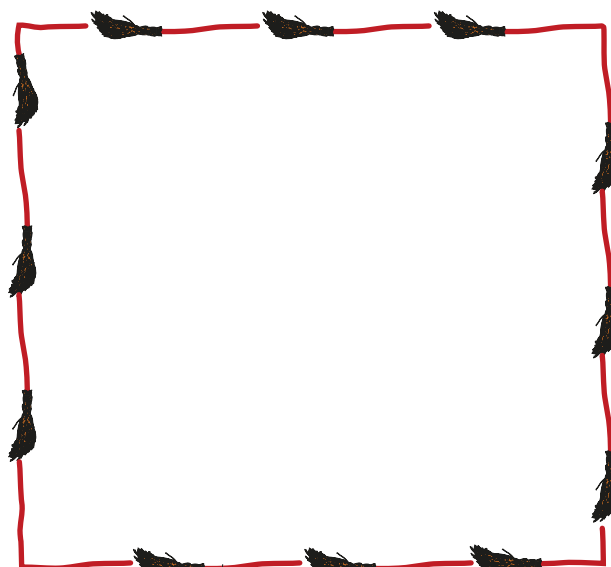
Prästerna ville åka med till Blåkulla. F

Prästen i Torsåker skrämde barn så att de berättade om Blåkulla. S

Många kvinnor blev dömda till döden för att folk trodde att de var häxor. S

Berget där de avrättades kallas Häxkullen. F

Vad trodde människorna att häxorna gjorde på Blåkulla. Skriv och rita.

Fakta Ångermanland

Hur gjorde man när man saltade in fisk förr i tiden?

Man varvade strömming och salt i stora tunnor.

Varför luktar surströmmingen illa? Kryssa för det som stämmer.

- Fisken är inlagd i vitlök.
- Fisken har jäst.
- Fisken är kryddat med illaluktande kryddor.
- Fisken är för gammal.

hängbro
pyloner **kablar**
Golden Gatebron
2 kilometer

Berätta om Högakustenbron. Använd orden i rutan.

ISTIDEN

Fyll in rätt ord i meningarna.

Den senaste istiden började för 100 000 år sedan.

Klimatet blev kallare och glaciärerna växte. Den stora

isen tryckte ner landmassan. När isen smälte började

landet höja sig. Landhöjningen är störst

i Ångermanland. Det beror på att isen var tjockast just där.

Från stock till papper i Medelpad

Varför ville pappa plötsligt att de skulle stanna?

Pappa ville ta bilder på Sundsvall.

Från stock till papper, hur går det till?

Numrera meningarna i rätt ordning från 1-5.

- 3 Av fliset görs pappersmassa.
- 1 Timmerbilar kommer till pappersbruket med timmerstockar.
- 2 Stockarna mals sönder i flismaskinen.
- 4 Pappersmassan valsas och torkas.
- 5 Papperet rullas upp på stora rullar.

En hög signal ljud när de var i kontrollrummet. Vad var det som hände?

Det hade blivit ett brott i pappersbanan.

Fyll i rätt siffror i texten.

I pappersbruket går det åt 70 000 stockar om dagen.

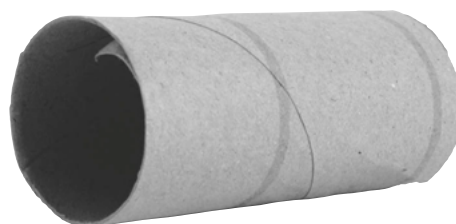
Varje dag kommer mellan 110 och 120 timmerbilar hit.

Pappersmassan består av 99 procent vatten och 1

procent träfiber. Pappersbanan går i 90 kilometer i timmen.

När det blir brott i pappersbanan kan stoppet kosta 1 000 kronor i minuten.

1
90
99
1 000
70 000
110 - 120

Fakta Medelpad

Förklara vad som är speciellt med berget Flataklocken.

Flataklocken är Sveriges geografiska mittpunkt.

Sant eller falskt om Sundsvall? Skriv S eller F efter meningarna.

Sundsvall är en kuststad. S

Sundsvall ligger norr om Indalsälven. F

Sundsvall brann år 1888. S

Sundsvall och Umeå brann ner olika år. F

900 sundsvallsbor förlorade sina hem i branden. F

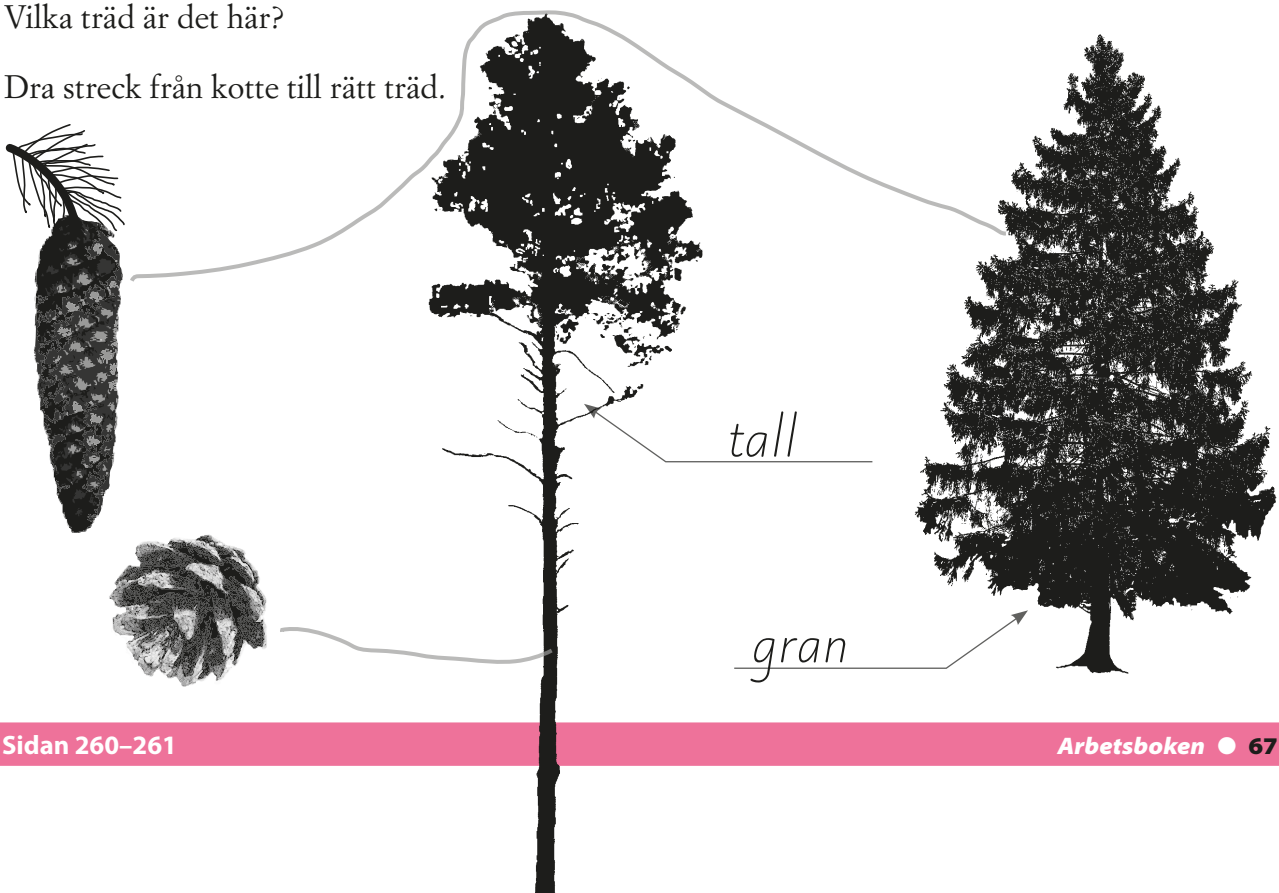
Varför var det ett hårt slit att arbeta i skogen förr? Allt arbete gjordes för hand. Skogsarbetarna bodde i kojor i skogen.

Varför var det bra att fälla träden på vintern? På vintern kunde timret köras med häst och släde till älven.

Vad gjorde flottarna? Timmerflottarna lossade stockar som hade fastnat i stora brötar.

Vilka träd är det här?

Dra streck från kotte till rätt träd.

Fest i Hälsingland

Vad tänkte Adam när han såg fotot på instrumentbrädan?

Han tänkte att det var omöjligt att hitta Åby gård.

Det var bara en dröm.

Läs sidan 262–263 en gång till och fyll i rätt ord i texten.

John och Gunilla hade en dansbana i trädgården.

– Jag ska fotografera huset, sa pappa. De bor ju i en riktig gammal

hälsingegård.

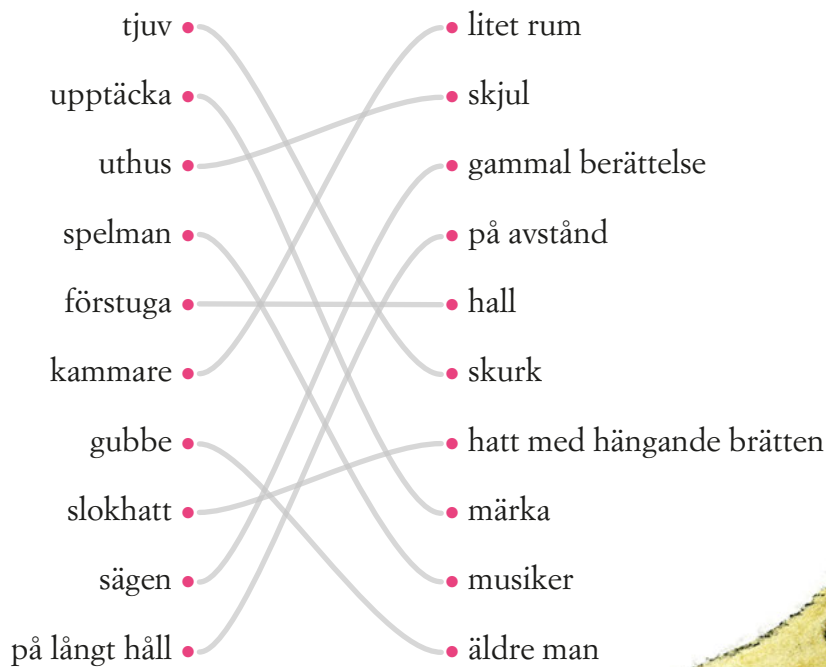
Huset låg i slutningen ner mot Ljusnan.

Det stod flera bilar på uppfarten och alla kanske inte var låsta.

Några kvinnor hade lagt ifrån sig sina handväskor på stolarna i trädgården.

En tjuv kunde låtsas vara gäst och gå runt här utan att någon upptäckte det.

Dra streck mellan de ord som betyder ungefär samma sak.

Berätta varför Adam följde efter mannen.

*Adam trodde att mannen
var en tjuv.*

Vad hände med kompassen i detta kapitel? Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

- 3 Adam upptäckte att kompassen var försvunnen.
1 Adam upptäckte en man som smög runt bland husen.
5 Adam fick tillbaka kompassen av Bosse, som hittat den.
4 Spelmännen talade om att någon hade hittat en borttappad kompass.
2 Adam följde efter mannen och tappade kompassen utan att han märkte det.

Vad kallas den gamla berättelsen som John berättade?

Hårgasägnen

Beskriv hur den okände spelmannen i sägnen såg ut.

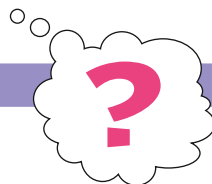
Han hade slokhatt, lysande ögon, svans och bockfötter.

Vad hände då han spelade?

Ungdomarna kunde inte sluta dansa.

Varför väckte pappa Adam mitt i natten?

Han hade hittat ett foto av Åby gård.

Fakta Hälsingland

Vad heter den stora älven som rinner genom Hälsingland? Ljusnan

Skriv namnen på några städer i Hälsingland.

Förslag: Ljusdal, Hudiksvall, Söderhamn

Titta på bilden på sidan 270. Varför brukar hälsingegårdarna kallas bondeslott, tror du?

Vad heter de fyra bästa bandylagen i landskapet?

Edsbyn

Bollnäs

Broberg/Söderhamn

Ljusdal

Hur fick Hudiksvall namnet Glada Hudik? Kryssa för det som stämmer.

- Hudiksvallsborna är ovanligt glada.
- Det finns en ort utanför Hudik som heter Glada.
- På 1800-talet hade träpatronerna glada fester i staden.
- Många komiker kommer från Hudiksvall.

Skriv tre frågor om Östersjön. Byt bok med en kamrat och svara på frågorna.

Fråga: _____

Svar: _____

Fråga: _____

Svar: _____

Fråga: _____

Svar: _____

Bocken brinner i Gästrikland

Varför var Adam alldeles klarvaken fast det var mitt i natten?

Pappa väckte honom för att han skulle titta på fotografiet.

I vilken stad bodde Bosse? Gävle

Varför berättade inte Adam om kompassen och kartboken för mamma och pappa?

Adam trodde att de skulle skratta åt honom.

På sidan 274 står det: "Adam kände hur modet sjönk." Vad tror du att det betyder?

Adam kände att han inte längre kunde hoppas på att de skulle få hjälp av Bosse.

Hur trodde Adam att de skulle hitta gården?

Adam trodde att kartboken kunde visa vägen.

Vad händer här? Skriv i bubblorna.

Fakta Gästrikland

Vilka färger har Sveriges mest köpta bilar?

rosa, vita och gröna

Varför finns det så mycket mygg i Sverige?

Det finns så mycket vatten i Sverige.

Varför suger honorna blod? *Honorna behöver näring till äggen.*

Varför kliar myggbett?

Myggorna sprutar in ett ämne som människor inte tål.

Myggor behövs i naturen. På vilket sätt, tror du?

Förslag: Myggor är föda för många fåglar.

Sätt orden i rätt händelseordning i en myggas liv.

2 larv

3 puppa

4 mygga

1 ägg

Vad är rättvisemärkt kaffe?

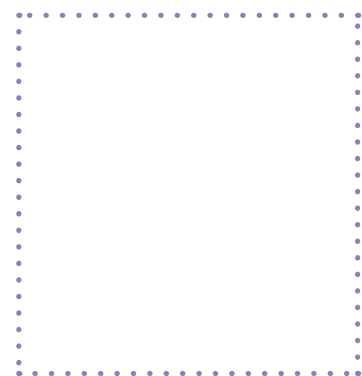
Arbetarna får rätt lön och de har inte för lång arbetsdag.

Vad betyder ordet Gevalia? *Gevalia betyder Gävle på latin.*

Vad är koffein? *ett ämne i kaffet*

Vad heter Gästriklands landskapsblomma?

liljekonvalj

Hur många myggor kan du hitta? 23

Rita landskapsblomma.

En gammal väska i Västmanland

Vilken stad passerade familjen på vägen mot Åby gård? Sala

Hur kunde Adam veta vilken väg de skulle ta? Adam såg en prick på kartan och kompassnålen svängde.

Adam kände hur benen darrade när han gick upp mot huset. Varför kände han så, tror du?

Vem träffade de först på gården?

Marianne

Vem frågade de efter?

Gunnar

Vad sa Gunnar när han såg det gamla fotot?

– Björn! Det är ju Björn och jag!

Titta på fotot. Vad tror du pojkarna gjorde den där sommaren?

Hur reagerade Gunnar när han förstod att mamma var dotter till Björn?

Kryssa för det som stämmer.

- Han blev väldigt glad och skrattade och kramade mamma.
- Han kramade om henne och tårarna rann utför hans kinder.
- Han bjöd in familjen på kaffe i köket.
- Han blev alldeles förskräckt och bad henne ge sig i väg.

Hur gick det till när Marianne och Stickan hittade den gamla väskan?

När de röjde bland bråte på vinden hittade de väskan.

Vad var det Gunnar förstått när han sett alla papper och foton i den gamla väskan?

Kryssa för det som stämmer.

- Björn och han var bröder. De hade samma mamma.
- Björn och han var kusiner. Deras pappor var syskon.
- Björn och han var bröder. De hade samma pappa.
- Björn och han var sysslingar. Deras pappor var kusiner.

Adam började förstå vad morfar hade för hemlighet. Vad var det, tror du?

Hemligheten var att han hade förstått att han hade en bror.

Skriv en bildtext.

Förklara vad en kusin är.

Förslag: En kusin är mammas systers barn.

Fakta Västmanland

ORDFLÄTA

Mystiskt väsen i gruvan

Fick man inte göra i gruvan

Bröts i gruvan i Sala

Den är Västmanlands landskapsväxt

Sala silvergruva är numera ett ...

Bor i gruvan

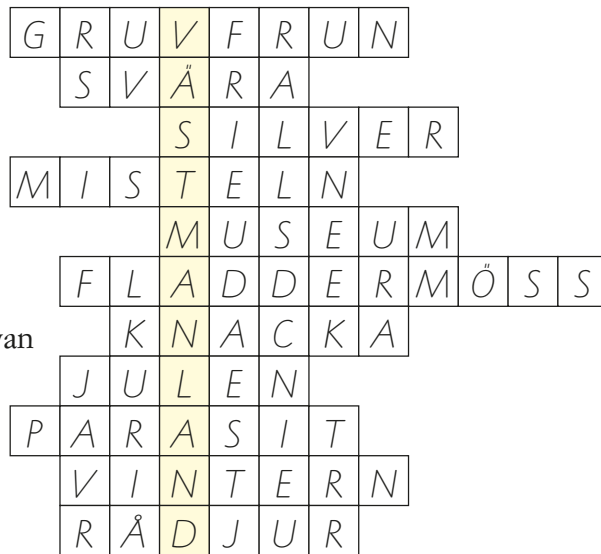
Måste man göra innan man gick ner i gruvan

Högtiden då misteln hängs upp

Växt som lever på andra

Misteln är grön även på ...

Västmanlands landskapsdjur

Fyll i rätt ord i texten.

Området som heter Bergslagen sträcker sig över fyra landskap. Det är Västmanland,
Värmland, Närke och Dalarna.

I Bergslagen fanns förr i tiden många gruvor där man bröt järn, koppar
och silver. Samhällena som växte upp kring gruvorna brukar kallas
bruksorter. På 1700-talet var Engelsbergs bruk ett av
världens modernaste järnbruk.

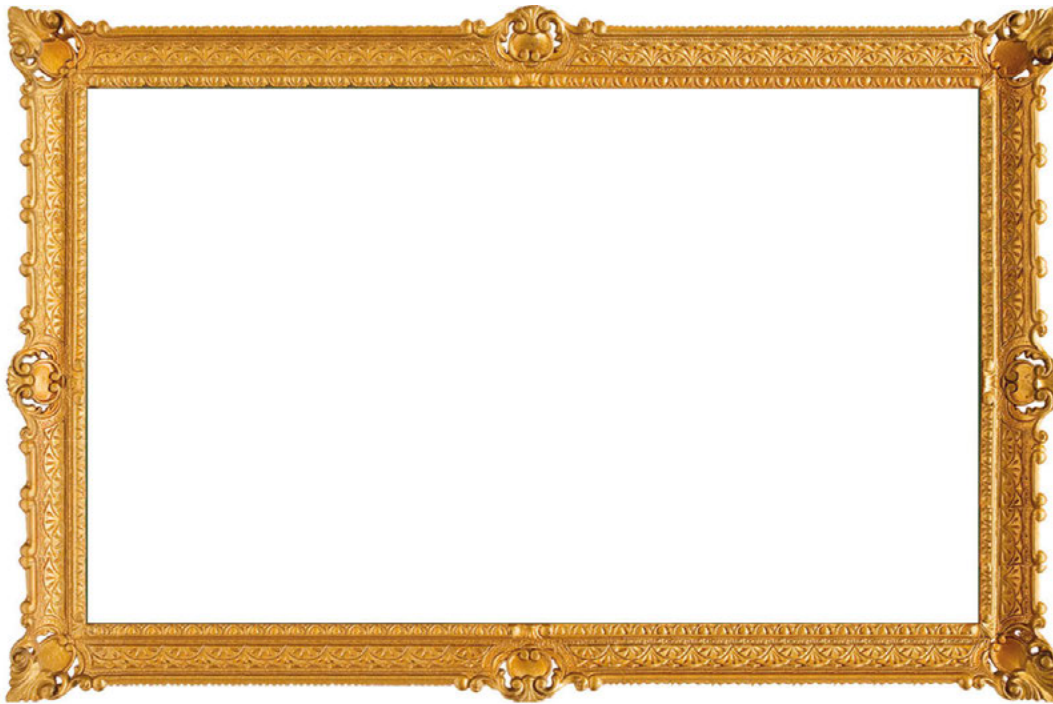
Vad betyder orden? Dra streck till rätt förklaring.

järnbruk	•	•	fabrik där man gjorde järn av järnmalm
masugn	•	•	stor hammare som drevs av vattenkraft
stångjärnshammare	•	•	smedjan där den stora hammaren fanns
hammarsmedja	•	•	rik man som ägde bruket
smeder	•	•	ugn där järnmalmen smältes
brukspatron	•	•	bergart som innehåller järn
järnmalm	•	•	männen som bearbetade järnet

Slott och spöken i Uppland

Vad heter slottet som pappa skulle fotografera? Wiks slott

Rita ett slott och se till att få med alla slottsord i bilden.

tinnar

slottstrappa

vallgrav

port

torn

hängtorn

vindbrygga

gluggar

Hur försvarade soldaterna slottet förr?

Soldaterna sköt med armborst och hällde ut het tjära och latrin.

”Hon är nog lite galen, tänkte Adam.” På vilka sätt skrämdes Märta?

Märta sträckte fram en låtsashand som var fuktig.

Fyll i rätt ord i texten.

En kvinna som hette Ramborg bodde i Wik på 1200-talet. Hon gifte sig två gånger men blev änka. Hennes andre man hette Arnvig. Han följde med hertig Erik till Nyköpings hus. På natten stormade Birgers män in. Arnvig dog av en pil rakt genom hjärtat.

Vad gjorde Ramborg för att få råd att bygga en kyrka, enligt sagan?

Ramborg stal dyrbarheter från trollen.

Vad gjorde trollen när de såg att Ramborg byggt en kyrka?

Trollen kastade en stor sten mot kyrkan.

Varför rörde Gustav Vasa inte Ramborgs gravsten?

Där stod det att man blev straffad av Gud om man plundrade graven.

Skriv en bildtext.

Spökar det på Wik? _____

Varför satt de tysta i bilen när de åkte mot Stockholm?

De tänkte på att var på väg till morfar.

På vilket sätt tyckte Adam att morfar var annorlunda?

Morfars röst var annorlunda och han pratade långsamt.

Varför tror du att morfar och Gunnar grät när de träffades?

Fakta Uppland

Vilket är Upplands landskapsdjur? Havsörn

ORDFLÄTA

Sveriges fjärde stad

U P P S A L A

Berömd katt från Uppsala

P E L L E S V A N S L Ö S

Det platta landskapet runt Uppsala

U P P S A L A S L Ä T T E N

Sveriges huvudstad

S T O C K H O L M

Sveriges största kyrkklocka

S T O R A N

Skola för högre utbildning

U N I V E R S I T E T

Sveriges största flygplats

A R L A N D A

Vilka två berömda svenskar är begravda i Uppsala domkyrka?

Gustav Vasa och Carl von Linné

Vad kallas de tre största gravhögarna i gamla Uppsala?

kungshögarna

Vad har man hittat i dem? föremål och människooffer

Skriv namnen på några andra katter som finns i böckerna om Pelle Svanslös.

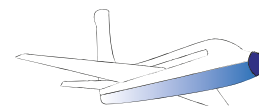
Förslag: Maja Gräddnos, Måns, Bill, Bull, Frits Fridolf

Vilka yrken behövs på en flygplats? Skriv fem yrken.

Förslag: pilot, flygvärdinna, tekniker, lokalvårdare,
butiksbiträde, präst

Vilket av yrkena skulle du kunna tänka dig? _____

Skriv namnet på en annan svensk flygplats. _____

Pirr i magen i Stockholm

Hur tror du att Adam kände sig när han ringde till Zohra?

Hur tog sig Adam till mötesplatsen?

Adam åkte tunnelbana.

Vilka personer mötte han där?

*Adam mötte Zohra, hennes
föräldrar och hennes lillebror.*

Berätta vad som händer på bilden.

Vad såg de från Djurgårdsfärjan? Kryssa för det som stämmer.

☐ Globen	☐ Hötorget
☒ Söders klippor	☒ Skeppsholmen
☐ Centralstationen	☐ Gotlandsbåten
☐ Skansen	☒ Gamla stan
☒ Katarinahissen	☒ Finlandsbåtarna

Vad skulle du vilja göra i Stockholm?

Förklara orden.

perrong plattform

hästsvans håret uppsatt i en tofs (hästens svans)

torghandel försäljning på ett torg

grön gubbe signal som visar att man kan gå över gatan

rodna bli generad och röd i ansiktet

sockervadd spunnet socker

När de ska åka Fritt fall säger Zohra:

”Har du tänkt på att det är
andra gången vi flyger!”.

Vad tror du att hon tänkte på då?

Vad hände när Adam och Zohra åkte Fritt fall?

Adam frågade chans på Zohra.

Hur kände sig Adam när han kom ner?

Adam kände sig lycklig.

Varför tror du att kapitlet heter ”Pirr i magen i Stockholm”?

Fakta Stockholm

Skriv två meningar om Globen.

Vilken färg har linjen som går mellan Hässelby strand och Hagsätra? grön

Vad heter stationen mellan Skärmarbrink och Sandsborg? Blåsut

Hur många stationer är det mellan Fridhemsplan och Slussen? 6

Var ska du byta tåg om du ska åka från Ropsten till Akalla? T-centralen

Vad heter slutstationerna på blå linjen? Hjulsta, Akalla, Kungsträdgården

Vad heter stationerna mellan Slussen och Liljeholmen?

Mariatorget, Zinkensdamm, Hornstull

STOCKHOLMS TUNNELBANA

Slutet gott på Gotland

Vad var det för överraskning som pappa ordnade till familjen?

Pappa hade ordnat en resa till Gotland.

Varför var Adam inte så förtjust i att åka i väg igen?

Adam ville hellre träffa Zohra.

Varför såg de medeltidsklädda människor på båten?

Det var medeltidsvecka i Visby.

Hur såg huset ut där de skulle bo? *Huset såg ut som ett sagohus med rosor klättrande uppför väggarna.*

Hur gick det till när Visby brandskattades?

Numrera meningarna i rätt ordning från 1–5.

4 Valdemar blev insläppt i Visby.

3 Bönderna hade dåliga vapen och många dog.

2 Valdemars här stred med gotländska bönder utanför ringmuren.

5 Valdemar tvingade visbyborna att lämna i från sig sina dyrbarheter.

1 Den danske kungen Valdemar Atterdag seglade till Gotland med sina soldater.

Varför kände Adam sig lite annorlunda när de gick in på medeltidskrogen?

Adam hade vanliga kläder på sig.

Varför serverades inte på medeltidskrogen? Ringa in.

kaffe

lammstek

bröd

potatis

grönsaker

spagetti

Varför serverades inte dessa saker?

De fanns inte i Sverige på medeltiden.

Varför kallas ett av tornen i Visby ringmur för Jungfrutornet?

En kvinna blev dömt till att levande muras in i tornet.

Varför blev Adam rädd när han mötte mannen i slängkappa?

Mannen hade ett svärd och han tog tag i Adams axel.

Varför tyckte Adam att det kändes kusligt att gå förbi tornet?

Tornet var upplyst och det såg spöklikt ut.

Berätta vad som händer på bilden.

Förslag: Adam blir jagad av en tjej som han tror är den inmurade jungfrun.

Varför sprang tjejen efter honom?

Tjejen ville be om ursäkt för att hon skrämde Adam.

Fakta Gotland

Skriv om Gotland. Använd orden i rutan.

igelkottar

fossiler

turister

raukar

Vad heter ön norr om Gotland? Fårö

Sant eller falskt om Gutasagan? Skriv S eller F efter meningarna.

Gutasagan berättar om att Gotland var en förtrollad ö. S

Varje kväll sjönk Gotland i havet. F

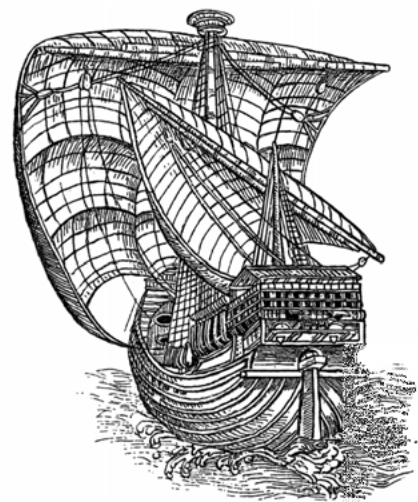
Varje morgon sjönk Gotland i havet. S

Tjelvar läste en trollformel över ön. F

Tjelvar tände en eld på ön. S

Tjelvars trollformeln bröt förtrollningen. F

Elden bröt förtrollningen. S

ORDGÖMMA

Leta upp orden i ordgömmen.

Hansastad i Tyskland

Staden på Gotland

Runt hela Visby

I Visby bodde många ...

Den största hansastaden var ...

Hansastad i England

Hansastad i Lettland

Ordet hansa betyder ...

Båt som användes av Hansan

R	O	N	J	B	I	L	L	Ü	B	E	C	K	O	H
I	G	V	I	S	B	Y	F	H	J	M	K	N	P	A
N	Ä	R	S	C	D	V	N	R	I	P	G	H	U	M
G	V	K	O	G	G	Y	Z	I	J	S	R	D	C	B
M	B	M	F	N	U	J	Ä	G	F	U	U	B	Ä	U
U	O	T	A	Å	K	U	E	A	O	S	P	E	I	R
R	K	I	A	V	P	R	O	J	T	K	P	Ö	Y	G
O	T	Y	S	K	A	R	T	L	O	N	D	O	N	J

En gammal historia

Berätta om mannen som gav morfar kartboken och kompassen.

Hur såg det ut hemma hos Frans? I hans lägenhet fanns många spännande saker som han tagit med hem från sina resor.

Varför var Frans en viktig person i morfars liv när han var liten?

Förslag: De blev vänner för att Björn inte hade någon pappa.

Vad hände när morfar blev äldre och funderade på varför kompassen och kartboken uppförde sig så konstigt?

Kartboken och kompassen slutade fungera.

Hur kom morfar på att han skulle ge kartboken och kompassen till Adam?

I en dröm sa Frans att morfar skulle ge sakerna till Adam.

Vad tror du hände sedan med Adam och Zohra?

Vad hände med morfar och Gunnar?

Hur tror du att det gick för pappa i fototävlingen?

VARJE GÅNG DU LÄST OM
ETT LANDSKAP SKA DU LETA UPP
DET PÅ **SVERIGEKARTAN**. **SKRIV**
LANDSKAPETS NAMN OCH RITA EN
MINNESBILD SOM HJÄLPER DIG ATT
KOMMA IHÅG VAD SOM HÄNDE I
KAPITLET. **RITA** OCKSÅ IN MIN
RESVÄG GENOM **SVERIGE**.

